

WIADOMOŚCI DIECEZJALNE SIEDLECKIE

ORGAN URZĘDOWY KURII DIECEZJALNEJ

Rok LXXIX

Październik 2010

Nr 10

ADRES REDAKCJI i ADMINISTRACJI

KURIA DIECEZJALNA - 08-100 SIEDLCE - PIŁSUDSKIEGO 62
TELEFON (025) 640-70-56; FAX (025) 644-87-44
WWW.DIECEZJA.SIEDLCE.PL

WYDAWNICTWO DIECEZJI SIEDLECKIEJ „UNITAS”
08-110 SIEDLCE - SZKOLNA 22, TELEFON (025) 632-27-66

WIADOMOŚCI DIECEZJALNE SIEDLECKIE

ORGAN URZĘDOWY KURII DIECEZJALNEJ

Rok LXXIX

Październik 2010

Nr 10

STOLICA APOSTOLSKA

LIST OJCA ŚWIĘTEGO BENEDYKTA XVI DO SEMINARZYSTÓW

Drodzy Seminarzyści,

W grudniu 1944 roku, kiedy zostałem powołany do służby wojskowej, dowódca kompanii pytał każdego z nas jaki zawód chciałby mieć w przyszłości. Odpowiedziałem, że chciałbym zostać kapłanem katolickim. Podporucznik odparł: A więc musi Pan poszukać sobie czegoś innego. W nowych Niemczech już nie potrzeba księży. Wiedziałem, że te „nowe Niemcy” były u schyłku i że wobec niezmiernych zniszczeń, jakie to szaleństwo spowodowało w kraju, bardziej niż kiedykolwiek potrzeba było kapłanów. Dziś sytuacja jest całkowicie odmienna. Jednakże na różne sposoby również dziś wielu myśli, że kapłaństwo katolickie nie jest „zawodem” na przyszłość, lecz raczej należy do przeszłości. Wy, drodzy Przyjaciele, wbrew tym zastrzeżeniom i opiniom, zdecydowaliście się wstąpić do seminarium, to znaczy weszliście na drogę ku posłudze kapłańskiej w Kościele katolickim. I dobrze zrobiliście. Ludzie bowiem zawsze będą potrzebowali Boga, również w epoce dominacji techniki w świecie i globalizacji: Boga, który objawił się nam w Jezusie Chrystusie i gromadzi nas w Kościele powszechnym, abyśmy z Nim i przez Niego uczyli się prawdziwego życia, byśmy mieli na uwadze i stosowali kryteria prawdziwego człowieczeństwa. Tam, gdzie człowiek nie dostrzega już Boga, życie staje się puste; wszystko jest niewystarczające.

Człowiek szuka ucieczki w pijaństwie albo w przemocy, która coraz bardziej zagraża młodzieży. Bóg żyje. Stworzył każdego z nas, więc zna wszystkich. Jest tak wielki, że znajduje czas dla naszych małych rzeczy: „U was nawet włosy na głowie wszystkie są policzone” (Mt 10,30). Bóg żyje i potrzebuje ludzi, którzy istnieją dla Niego i którzy zaniosą Go innym. Tak, zostać kapłanem ma sens: świat potrzebuje kapłanów, pasterzy, dziś, jutro i zawsze dopóki istnieje.

Seminarium jest wspólnotą w drodze ku posłudze kapłańskiej. Już przez samo to powiedziałem coś bardzo ważnego: nie można stawać się kapłanem w pojedynkę. Potrzeba „wspólnoty uczniów”, jedności tych, którzy pragną służyć wspólnemu Kościołowi. W tym liście chciałbym podkreślić – także spoglądając wstecz na moje czasy seminaryjne – niektóre elementy ważne dla tych lat waszego bycia w drodze.

1. Kto chce zostać kapłanem, przede wszystkim musi być „Bożym człowiekiem”, jak go określa św. Paweł (1 Tm 6, 11). Dla nas Bóg nie jest odległą hipotezą, nie jest nieznanym, który wycofał się po Wielkim Wybuchu. Bóg objawił się w Jezusie Chrystusie. W Jego obliczu widzimy oblicze Boga. W Jego słowach słyszymy samego Boga, który do nas mówi. Dlatego najważniejszą rzeczą w drodze do kapłaństwa i w całym życiu kapłańskim jest osobista relacja z Bogiem w Jezusie Chrystusie. Kapłan nie jest administratorem jakiegoś stowarzyszenia, usiłującym utrzymać i zwiększyć liczbę jego członków. Jest heroldem Boga pomiędzy ludźmi. Pragnie prowadzić do Boga, a w ten sposób budować również prawdziwą komunię pomiędzy ludźmi. Dlatego, drodzy Przyjaciele, tak bardzo ważne jest, abyście nauczyli się żyć w stałym kontakcie z Bogiem. Kiedy Pan mówi: „Módlcie się nieustannie”, naturalnie nie prosi nas, by wymawiać bez ustanku słowa modlitwy, ale by nigdy nie tracić wewnętrznego kontaktu z Bogiem. Ćwiczenie się w podtrzymywaniu tego kontaktu jest sensem naszej modlitwy. Dlatego ważne jest, aby dzień rozpoczynał się i kończył modlitwą; abyśmy słuchali Boga czytając Pismo św.; abyśmy mówili Mu o naszych pragnieniach i nadziejach, o naszych radościach i cierpieniach, o naszych błędach i o wdzięczności za wszystko, co piękne i dobre, a w ten sposób byśmy Go mieli zawsze przed oczami jako punkt odniesienia dla całego naszego życia. Tak stajemy się uważni na nasze błędy i nauczymy się pracować nad naszą poprawą; stajemy się jednak wrażliwi również na całe piękno i dobro, jakie otrzymujemy każdego dnia jako coś oczywistego, a w ten sposób rośnie wdzięczność. Z wdzięcznością rośnie radość z faktu, że Bóg jest blisko nas i że możemy Mu służyć.

2. Bóg nie jest jedynie słowem dla nas. On daje się nam osobiście w sakramentach, poprzez rzeczy materialne. Centrum naszego odniesienia do Boga i ukształtowania naszego życia jest Eucharystia. Sprawowanie jej z wewnętrznym zaangażowaniem, a przez to osobiste spotkanie z Chrystusem, powinno stanowić centrum naszego dnia. Św. Cyprian komentował ewangelijną prośbę: „Chleba naszego powszedniego daj nam dzisiaj”, mówiąc między innymi, że „nasz” chleb, który możemy otrzymać jako chrześcijanie w Kościele, to sam Pan eucharystyczny. W prośbie z Ojciec nasz modlimy się więc, aby On dawał nam każdego dnia „nasz” chleb; aby On był zawsze pokarmem naszego życia. Oby zmartwychwstały Chrystus, który daje nam siebie w Eucharystii, kształtował całe nasze życie blaskiem swojej Bożej miłości. Aby celebrowanie eucharystyczne było właściwe, konieczne jest także, byśmy uczyli się znać, rozumieć i kochać liturgię Kościoła w jej konkretnej formie. W liturgii modlimy się wraz z wiernymi wszystkich wieków – przeszłość, teraźniejszość i przyszłość łączą się w jeden wielki chór modlitwy. Jak mogę stwierdzić na podstawie mojej osobistej drogi, jest rzeczą zachwycającą uczenie się krok po kroku rozumienia jak to wszystko rozwijało się, jak wielkie doświadczenie wiary zawarte jest w strukturze liturgii mszalnej, ile pokoleń tworzyło ją modląc się.

3. Również sakrament Pokuty jest ważny. Uczy mnie patrzeć na siebie z Bożego punktu widzenia, zmusza mnie do uczciwości w odniesieniu do samego siebie. Prowadzi mnie do pokory. Proboszcz z Ars powiedział kiedyś: Myślicie, że nie ma sensu otrzymanie dziś rozgrzeszenia, skoro jutro znów popełnicie te same grzechy. Jednak – tak mówi – sam Bóg zapomina w tym momencie o naszych jutrzejszych grzechach, aby dać wam łaskę dziś. Chociaż musimy nieustannie walczyć z tymi samymi błędami, ważne jest, aby przeciwstawiać się zeszczeniu duszy, obojętności, która każe nam poddać się faktowi, że właśnie tacy jesteśmy. To ważne, by pozostawać w drodze, bez niepotrzebnych skrupułów, z wdzięczną świadomością, że Bóg wciąż na nowo mi przebacza. Jednakże również bez obojętności, która odciąga od walki o świętość i o poprawę. A pozwalając, aby mi zostało wybaczone, uczę się także przebaczać innym. Uznając swoją biedę, staję się bardziej tolerancyjny i wyrozumiały dla słabości bliźniego.

4. Podtrzymujcie też w sobie wrażliwość na pobożność ludową, która jest różna we wszystkich kulturach, ale równocześnie jest zawsze podobna, bo ostatecznie to samo jest ludzkie serce. Oczywiście pobożność ludowa kieruje się ku irracjonalności, czasem może nawet ku powierchowości. Jednak wykluczanie jej jest całkowicie błędne. Przez nią wiara zagościła w sercach ludzi, stała się częścią ich uczuć, ich zwyczajów, ich wspólnego odczuwania i życia. Dlatego pobożność ludowa jest wielkim skarbem Kościoła. Wiara stała się

ciałem i krwią. Oczywiście pobożność ludowa musi zawsze być oczyszczana, ukierunkowana ku centrum, ale zasługuje na naszą miłość, bo sprawia, że my sami stajemy się w sposób całkowicie rzeczywisty „Ludem Bożym”.

5. Czas seminarium jest też przede wszystkim czasem studium. Wiara chrześcijańska posiada wymiar racjonalny i intelektualny, który należy do jej istoty. Bez niego wiara nie byłaby sobą. Św. Paweł mówi o pewnej „formie nauczania”, której zostaliśmy oddani w Chrzcie (por. Rz 6, 17). Wszyscy znacie słowo św. Piotra, uważane przez średniowiecznych teologów za uzasadnienie dla teologii racjonalnej i opracowanej naukowo: „zawsze gotowi do obrony wobec każdego, kto domaga się od was uzasadnienia tej nadziei, która w was jest” (1 P 3, 15). Nauczyć się zdolności dawania takich odpowiedzi to jedno z podstawowych zadań w latach seminarium. Mogę jedynie usilnie Was prosić: studiujcie z zapalem! Wykorzystajcie lata studiów! Nie będziecie żałowali. Pewnie, często przedmioty studiów wydają się bardzo dalekie od praktyki chrześcijańskiego życia i posługi duszpasterskiej. Jednakże zupełnym błędem jest stawianie zawsze od razu kwestii pragmatycznej: Czy to mi posłuży w przyszłości? Będzie użyteczne praktycznie, w duszpasterstwie? Nie chodzi bowiem tylko o uczenie się rzeczy ewidentnie użytecznych, ale o poznanie i zrozumienie wewnętrznej struktury wiary w jej całości, tak aby stała się odpowiedzią na pytania ludzi, którzy z punktu widzenia zewnętrznego zmieniają się z pokolenia na pokolenie, a jednak w głębi pozostają tacy sami. Dlatego to ważne, aby wyrastać ponad zmienne pytania chwili, aby zrozumieć pytania prawdziwe i pojąć również odpowiedzi jako odpowiedzi prawdziwe. Jest ważne, by dogłębnie znać całe Pismo Święte, w jego jedności Starego i Nowego Testamentu: kształtowanie się tekstów, ich rodzaj literacki, ich stopniową kompozycję aż do utworzenia kanonu ksiąg świętych, ich wewnętrzną, dynamiczną jedność, która nie jest powierzchowna, i która nadaje poszczególnym tekstom ich pełne znaczenie. Ważne jest, by znać Ojców kościoła i wielkie Sobory, podczas których Kościół przyjął, rozważając i wierząc, istotne stwierdzenia Pisma. Mógłbym tak dalej kontynuować: to, co nazywamy dogmatyką, jest rozumieniem poszczególnych treści wiary w ich jedności, więcej, w ich ostatecznej prostocie: każdy pojedynczy szczegół w gruncie rzeczy jest tylko elementem wiary w jedyne Boga, który nam się objawił i objawia. Nie ma potrzeby, abym mówił wprost o tym, jak ważne jest, by znać istotne kwestie teologii moralnej i katolickiej nauki społecznej. To oczywiste, jak ważna jest dziś teologia ekumeniczna, poznawanie różnych wspólnot chrześcijańskich; podobnie konieczność podstawowej znajomości wielkich religii, a także filozofii: zrozumienie dla ludzkich poszukiwań i stawiania pytań, na które wiara chce dawać odpowiedź. Uczcie się także rozumieć i – ośmielam się powiedzieć

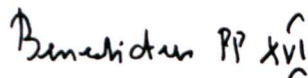
– kochać prawo kanoniczne, biorąc pod uwagę jego istotną konieczność i formy praktycznego zastosowania: społeczeństwo bez prawa, byłoby społecznością pozbawioną praw. Prawo jest warunkiem miłości. Nie chcę już dalej wymieniać, ale pragnę raz jeszcze powiedzieć: kochajcie studium teologii i idźcie za nim z uważną wrażliwością, aby zakotwiczyć teologię w żywej wspólnoty Kościoła, która, wraz z jej autorytetem, nie jest ludem przeciwnym nauce teologicznej, ale jej założeniem. Bez Kościoła, który wierzy, teologia przestaje być sobą i staje się zbiorem różnych dyscyplin bez wewnętrznej jedności.

6. Seminaryjne lata muszą być także czasem dojrzewania ludzkiego. Dla kapłana, który będzie musiał towarzyszyć innym podczas długiej drogi życia, aż do bram śmierci, ważne jest, aby on sam zachował słuszną równowagę serca i intelektu, rozumowania i uczuć, ciała i duszy, i aby był po ludzku „zintegrowany”. Dlatego tradycja chrześcijańska łączyła zawsze z „cnotami teologicznymi” także „cnoty kardynalne”, wynikające z ludzkiego doświadczenia i z filozofii, a generalnie zdrową tradycję etyczną ludzkości. Św. Paweł mówi to do Filipian w sposób bardzo jasny: „W końcu, bracia, wszystko, co jest prawdziwe, co godne, co sprawiedliwe, co czyste, co miłe, co zasługuje na uznanie: jeżeli jest jakąś cnotą i czynem chwalebny - to miejcie na myśli!” (4,8). W ten kontekst wpisuje się również integralność seksualności w całej osobowości. Seksualność jest darem Stwórcy, ale także zadaniem odnoszącym się do rozwoju własnego, ludzkiego istnienia. Gdy seksualność nie jest zintegrowana w osobie, staje się banalna i równocześnie niszcząca. Dziś widzimy to na wielu przykładach w naszym społeczeństwie. Ostatnio musieliśmy stwierdzić z wielką przykrością, że kapłani wypaczyli ich posługę przez nadużycia seksualne wobec dzieci i młodzieży. Zamiast prowadzić osoby do dojrzałego człowieczeństwa i być tego przykładem, przez swe nadużycia sprowokowali zniszczenia, wobec których odczuwamy dogłębny ból i żal. Z tego powodu u wielu, może również w Was, może budzić się pytanie, czy to dobrze zostać księdzem; czy droga celibatu jest sensowna jako droga ludzkiego życia. Nadużycie jednak, które należy głęboko potępić, nie może zdyskredytować misji kapłańskiej, która pozostaje wielka i czysta. Dzięki Bogu, wszyscy znamy kapłanów przekonujących, utwierdzonych w wierze, którzy świadczą, że w tym stanie, właśnie żyjąc w celibacie, można osiągnąć autentyczne człowieczeństwo, czyste i dojrzałe. To, co się wydarzyło, musi jednak obudzić w nas czujność i uwagę, byśmy w drodze do kapłaństwa rzetelnie, wobec Boga, badali siebie, aby rozeznaczyć, czy to jest Jego wola dla mnie. Zadaniem spowiedników i Waszych przełożonych jest towarzyszyć Wam i dopomagać w tym procesie rozeznawania. Istotnym elementem Waszej drogi

jest praktyka podstawowych cnót ludzkich, z wejrzeniem zwróconym ku Bogu objawionym w Chrystusie, poddawanie się wciąż na nowo Jego oczyszczeniu.

7. Dziś początki powołania kapłańskiego są bardziej różnorodne niż w minionych latach. Często decyzja o kapłaństwie kształtuje się dziś w doświadczeniach związanych z wykonywaniem już zdobytego zawodu świeckiego. Wyrasta często we wspólnotach, szczególnie w ruchach, które sprzyjają wspólnotowemu spotkaniu z Chrystusem i Jego Kościołem oraz duchowemu doświadczeniu i radości w służbie wiary. Decyzja dojrzewa również w całkowicie osobistych spotkaniach z wielkością i słabością ludzkiego istnienia. Tak więc kandydaci do kapłaństwa żyją często na duchowych kontynentach zupełnie różnych. Może być trudne rozpoznanie wspólnych elementów przyszłego posłania i związanej z nim drogi duchowej. Dlatego właśnie ważne jest seminarium jako wspólnota w drodze, wychodząca ponad różne formy duchowości. Ruchy są rzeczą wspólną. Wiecie jak bardzo je cenię i kocham jako dar Ducha Świętego dla Kościoła. Jednak trzeba je oceniać według tego, na ile są otwarte na wspólną rzeczywistość katolicką, na życie jedyne i wspólne Kościoła Chrystusa, który przy całej swej różnorodności jest zawsze jeden. Seminarium to okres, w którym uczycie się jeden z drugim i jeden od drugiego. We współżyciu, czasem trudnym, musicie uczyć się szczodrości i tolerancji, nie tylko wzajemnie się znosząc, ale ubogając jeden drugiego, tak aby każdy mógł wnieść swoje osobiste talenty do wspólnego skarbcza, bo wszyscy służą temu samemu Kościołowi, temu samemu Chrystusowi. Ta szkoła tolerancji, więcej, akceptacji i zrozumienia w jedności Ciała Chrystusa, jest istotnym elementem lat seminaryjnych.

Drodzy Seminarzyści! W tych zdaniach chciałem ukazać wam, jak bardzo myślę o was właśnie w tych trudnych czasach i jak bardzo jestem blisko was w modlitwie. Módlcie się również za mnie, abym mógł spełniać dobrze moją posługę, dokąd zechce Pan. Zawierzam waszą drogę przygotowania do kapłaństwa matczynej opiece Najświętszej Maryi, której dom był szkołą dobra i łaski. Niech was wszystkich błogosławi Bóg wszechmogący, Ojciec i Syn, i Duch Święty.

Watykan, dnia 18 października 2010 r., w święto św. Łukasza Ewangelisty.

EPISKOPAT POLSKI

KOMUNIKAT Z 353. ZEBRANIA PLENARNEGO KONFERENCJI EPISKOPATU POLSKI

/01.10.2010/

W dniach 28 i 29 września 2010 r. biskupi zgromadzili się w Warszawie na 353. Zebraniu plenarnym Konferencji Episkopatu Polski. Obradom przewodniczył abp Józef Michalik. Po raz pierwszy wziął w nich udział abp Celestino Migliore, nowy nuncjusz apostolski w Polsce.

1. Kościół w naszym kraju z wdzięcznością i nadzieją przyjmuje nowego nuncjusza jako przedstawiciela Ojca Świętego Benedykta XVI. Jest on już znany w Polsce ze swej posługi z czasów pontyfikatu Jana Pawła II. Nuncjusz Apostolski w pierwszym dniu zebrania sprawował Eucharystię z całym Episkopatem Polski w archikatedrze św. Jana Chrzciciela w Warszawie. W homilii wygłoszonej w języku polskim ukazał rolę Kościoła podkreślając, że jego zadaniem nie jest być atrakcyjnym dla świata, lecz ukazywać światu Chrystusa.

2. Caritas Polska obchodzi dwudziestolecie działalności, wznowionej po likwidacji w czasach komunizmu. Ta dobroczytna organizacja kościelna stała się „głosem ubogich”, urzeczywistniając ideę miłosierdzia chrześcijańskiego w całym społeczeństwie i w każdej parafii. Stworzyła wiele placówek opiekuńczo-charytatywnych, które pomagają najsłabszym grupom społecznym: chorym, seniorom i osobom niepełnosprawnym. Caritas, również na poziomie poszczególnych diecezji i parafii, otacza troską także rodziny dotknięte bezrobociem, samotne matki i dzieci z rodzin dysfunkcyjnych. W życie Kościoła w Polsce na stałe wpisały się takie dzieła Caritas, jak m.in. Wigilijne Dzieło Pomocy Dzieciom, „Adopcja na odległość”, program dożywiania dzieci i wspieranie bezdomnych. Caritas Polska niesie pomoc w wielu miejscach świata ofiarom wojen i klęsk żywiołowych, ostatnio zwłaszcza na Haiti, a w Polsce ofiarom powodzi i osuwisk. Prężnie rozwijają się Szkolne Koła i Parafialne Zespoły Caritas, skupiające obecnie 102 tys. wolontariuszy – dzieci, młodzieży i dorosłych. Biskupi wyrażają podziękowanie wszystkim, którzy okazują pomoc potrzebującym, nadając słowu caritas – miłość miłosierna najpiękniejszą treść.

3. Realizując misję ewangelizacyjną Kościół zawsze służył swoimi dobrami materialnymi celom duszpasterskim oraz edukacyjno-charytatywnym. W la-

tach 50. ubiegłego wieku, z racji ideologicznych, pozbawiono Kościoła w Polsce większości tych dóbr. Tym bardziej bolesne jest teraz, że działania zmierzające do zwrotu części bezprawnie zabranej własności, spotykają się w mediach z niesprawiedliwą krytyką, podważającą zasadę sprawiedliwości i zaufanie do Kościoła. Problem zwrotu zagrabionych dóbr, którym zajmują się Komisje Majątkowe, dotyczy także innych Kościołów i związków wyznaniowych w Polsce. Wspólnoty te dwukrotnie doświadczyły niesprawiedliwych działań: raz gdy pozbawiono je mienia, drugi raz – przez tendencyjną krytykę przy zwrocie części tych dóbr.

4. Biskupi z radością przyjmują decyzję Sejmu o przywróceniu dnia wolnego od pracy w liturgiczną uroczystość Objawienia Pańskiego, zwaną popularnie świętem Trzech Króli. Konferencja Episkopatu wyraża podziękowanie wszystkim środowiskom społecznym i Parlamentowi Rzeczypospolitej Polskiej za podjęte inicjatywy i legislacyjne działania.

5. Konferencja Episkopatu po raz kolejny odniosła się krytycznie do inicjatyw zmierzających do ogłoszenia Jezusa Królem Polski. Biskupi jednocześnie zwracają uwagę na potrzebę pogłębienia wiary w Jezusa Chrystusa, jako Króla Wszechświata i Pana dziejów. Przestrzegają przed sprowadzaniem królowania Jezusa do jednorazowego aktu intronizacji, który miałby rozwiązać wszystkie problemy. Sam Chrystus wzywa swoich uczniów do podejmowania krzyża i pójścia za Nim w duchu Jego królowania, które nie jest z tego świata (por. J 18,36).

6. Biskupi przyjęli informację o przebiegu VIII Kongresu Teologów Polskich, który obradował na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, w dniach od 13 do 16 września br. Uczestnicy Kongresu podjęli refleksję nad szukaniem teologicznych odpowiedzi na pytania o sens ludzkiej egzystencji.

7. Podczas Eucharystii, której przewodniczył Nuncjusz Apostolski, biskupi modlili się za ofiary i poszkodowanych w wyniku tragicznego wypadku pod Berlinem oraz za ich rodziny. Jednocześnie objęli modlitwą osoby, które każdego dnia giną na naszych drogach. W poczuciu jedności z wyższymi uczelniami rozpoczynającymi nowy rok akademicki, biskupi błogosławią całą Ojczyznę, a szczególnie studentom, wykładowcom i pracownikom szkół wyższych.

Podpisali: Pasterze Kościoła w Polsce

Warszawa, dnia 29 września 2010 r.

BISKUP SIEDLECKI

DEKRET

W związku z decyzją Konferencji Episkopatu Polski o podjęciu przygotowań do procesu kanonizacyjnego Męczenników Wschodu (1918-1989), powstała potrzeba przeprowadzenia rozeznania, co do możliwości włączenia do procesu wiernych z terenu Diecezji Siedleckiej. Do zebrania potrzebnych informacji i wypracowania opinii na ten temat, niniejszym powołuję specjalną Komisję w następującym składzie:

Ks. kanonik mgr lic. Bernard Błoński, przewodniczący
Ks. mgr lic. Jan Babik
Pan dr Józef Gieresz
Pan mgr Sławomir Kordaczuk
Pan dr Rafał Dmowski.

I. Z dotychczasowej wiedzy wynika, że należy przede wszystkim zainteresować się postacią ks. Lucjana Niedzielaka, który poniósł śmierć z rąk funkcjonariuszy UB w 1947 r., jako proboszcz parafii Polskowola. Proszę zatem, aby Komisja:

1. Opracowała źródłowy życiorys ks. Lucjana Niedzielaka. Chodzi o ustalenie faktów z jego życia w porządku chronologicznym, znaczących okoliczności, jak też zarysu środowiskowych uwarunkowań społeczno-historycznych, w jakich żył i działał. Należałoby szczególnie uwzględnić okoliczności jego tragicznej śmierci (m.in. na podstawie akt przechowywanych w IPN).

2. Zebrała środki dowodowe pisane (własne pisma księdza, uwiarygodnione odpisy dokumentów kościelnych i państwowych), relacje urzędowe lub prasowe sporządzone w następstwie wydarzeń związanych z osobą księdza oraz wydane na piśmie opracowania na jego temat.

3. Wskazała świadków (*de visu* – jeśli tacy żyją i *ex auditu*), którzy mają jakąś wiedzę o księdzu i którzy mogliby być przesłuchani przez upoważnione przeze mnie osoby.

4. Wskazała miejsce pochowania ciała księdza i określiła stan grobu.

II. Druga część zadania zawiera się w pytaniu o możliwość wzięcia pod uwagę innych osób (zarówno spośród duchowieństwa, jak i spośród osób świeckich), które w latach 1918-1989 doznały przemocy i poniosły śmierć z rąk ludzi reprezentujących komunistyczne władze. Przedmiotem rozważania winno być określenie osoby i motywu prześladowcy (czy działali z nienawiści do wiary chrześcijańskiej lub wartości wypływających z wiary), postawa prześladowanych (jacy byli przed męczeństwem, czy dobrowolnie przyjęli śmierć) i późniejsza opinia o nich (czy istnieje prywatny kult tych osób, czy są otaczane przez wiernych szacunkiem i czcią).

Mając na uwadze efektywność czekających poszukiwań, upoważniam Komisję do podejmowania w moim imieniu wszelkich stosownych kroków w celu wyjaśnienia sprawy, łącznie z prawem kierowania pism do osób i urzędów.

Proszę, aby – w miarę możliwości – Komisja przedstawiła mi owoce swojej pracy do końca stycznia 2011 r.

Na czekający trud z serca błogosławię.

Biskup Siedlecki

Kanclerz

L.dz. 1008/2010

Siedlce, dnia 27 października 2010 r.

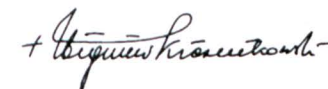
SŁOWO BISKUPA SIEDLECKIEGO ZBIGNIEWA KIERNIKOWSKIEGO W ZWIĄZKU Z VIII SYMPOZJUM LITURGICZNYM DIECEZJI SIEDLECKIEJ

/02.10.2010/

**Czcigodni Bracia i Siostry,
Duchowni, Osoby konsekrowane i Wierni świeccy!**

Podobnie jak co roku zapraszam do udziału w Sympozjum Liturgicznym Diecezji Siedleckiej, które odbędzie się 23 października w Sali Wielofunkcyjnej przy kościele pw. św. Józefa w Siedlcach. W tym roku, na kolejnym sympozjum poświęconym tematyce „Chrztu w życiu i misji Kościoła”, spróbujemy zgłębić temat mistagogii. Mistagogia to ostatni okres wtajemniczenia chrześcijańskiego, ale także stała i niezbędny element formacji wszystkich ochrzczonych. Mistagogia wprowadza w misterium sprawowane w liturgii, we wspólnocie Kościoła. Zagadnienie to dotyczy nie tylko nowo ochrzczonych, ale także każdego z nas. Jako ochrzczeni ciągle bowiem potrzebujemy wprowadzania w tajemnicę Jezusa Chrystusa. Jak zwykle, zapraszam do udziału w tym sympozjum przedstawicieli całej wspólnoty siedleckiego Kościoła – zarówno kapłanów, osoby konsekrowane, alumnów Wyższego Seminarium Duchownego, jak i wiernych świeckich. Proszę, aby z każdego dekanatu wydelegowano na sympozjum przynajmniej siedem osób. W skład wyznaczonego zespołu powinien wejść referent dekanalny ds. liturgii i jego świeccy pomocnicy oraz absolwenci Diecezjalnej Szkoły Liturgicznej. Jeśli w dekanacie jest więcej osób zainteresowanych udziałem w sympozjum, proszę je również zaprosić, a liczbę dodatkowych uczestników podać do wiadomości Wydziału Duszpasterskiego. Będzie to dużym ułatwieniem w wymiarze organizacyjnym. Do zaproszenia dołączam szczegółowy program sympozjum. Bardzo zachęcam do wzięcia udziału w tym spotkaniu i przewidzenia czasu na uczestniczenie w całości programu, zwłaszcza w liturgii Eucharystii, a potem we wspólnej agapie. W tym roku polecam, aby podobne sympozja zostały zorganizowane w rejonach: Biała Podlaska, Garwolin, Parczew, Siedlce, czy nawet w poszczególnych dekanatach. Ich celem ma być przekazanie treści tego diecezjalnego sympozjum wiernym z wymienionych rejonów, tak aby podjętym programem duszpasterskim objąć jak największą liczbę diecezjan. Do przeprowadzenia tych sympozjów zapraszam, oprócz duszpasterzy, szczególnie świeckich katechetów.

Z pasterskim błogosławieństwem

BISKUP SIEDLECKI

**SŁOWO BISKUPA SIEDLECKIEGO
ZBIGNIEWA KIERNIKOWSKIEGO
NA DZIEŃ DZIECKA UTRACONEGO**

/11.10.2010/

Umiłowani w Chrystusie Panu Siostry i Bracia!

Kilka dni temu, tj. 15 października obchodziliśmy Dzień Dziecka Utraconego. Jest on obchodzony co roku. Wobec kultury śmierci, która zakorzeniła się w umysłach współczesnych ludzi obchodzenie tego Dnia ma na celu uwrażliwienie sumień ludzkich i ich kształtowanie do odpowiedzialnej troski o każde poczęte życie. Tego dnia czy też w ogóle w miesiącu październiku, który jest miesiącem pamięci o dzieciach utraconych, w wielu miejscach podejmowane są różne inicjatywy, które w bardzo konkretny sposób podkreślają wagę problemu. Są to przede wszystkim nabożeństwa żałobne, gdzie rodzice po stracie dziecka w wyniku poronienia mogą z nadzieją przeżywać swoją żałobę, modlitwy przy symbolicznych grobach dzieci utraconych rozsianych na naszych cmentarzach, nabożeństwa ekspiacyjne za grzechy aborcji czy też pochówki nienarodzonych coraz częściej organizowane przez szpitale czy samorządy.

Kościół stoi na straży życia od poczęcia aż do naturalnej śmierci, dlatego nie może mu być obojętny los dzieci, którym nie dane było ujrzeć światła dziennego, które jeszcze przed urodzeniem w wyniku działania różnych czynników – naturalnych i nie tylko – straciły życie. Dla rodziców, a szczególnie dla matek, strata dziecka przed jego urodzeniem na skutek poronienia albo urodzenie martwego dziecka jest bolesnym i trudnym do przeżycia wydarzeniem. Łączy się ono z wielkim bólem fizycznym i – jak mówią matki – z wielkim bólem serca. Przygotowywali się oni na przyjęcie swojego dziecka, a rzeczywistość okazała się inna. Doświadczyli straty. Taka sytuacja rodzi wiele problemów na poziomie osobowości i psychiki, ale także na poziomie wiary. Rodzice ci zadają sobie pytanie o los ich dzieci, o ich życie wieczne, o ich zbawienie, bo przecież zmarły bez chrztu. Aby poradzić sobie z tymi problemami potrzeba nieraz pomocy terapeutycznej, ale przede wszystkim duchowej. Te trudne sytuacje trzeba przeżyć w świetle wiary, ufając Bożej Opatrzności, że Pan Bóg obdarza te dzieci szczęściem wiecznym. Międzynarodowa Komisja Teologiczna w kwietniu 2007 r. wydała dokument Nadzieja zbawienia dzieci zmarłych bez

chrztu, w którym zostało stwierdzone, że dzieci zmarłe bez chrztu dostępują zbawienia, nawet jeśli nie wiemy jak to się dokonuje. Inną kwestią, ale ściśle związaną z pytaniem o los tych dzieci jest ich pochówek.

Czymś naturalnym jest, aby te dzieci pochować i aby miały one swój grób, gdzie matka czy rodzice mogą przyjść i po prostu wypłakać się, przeżywać żalobę tak jak po stracie bliskich dorosłych osób. Pochowania nienarodzonego dziecka domaga się szacunek dla ciała ludzkiego. Mówi o tym Instrukcja Donum vitae z 22.02.1987 r., która wprost stwierdza, że „zwłoki embrionów lub płodów ludzkich pochodzące z dobrowolnych przerwania ciąży czy też nie, powinny być uszanowane tak jak zwłoki innych istot ludzkich” (cz. I, nr 4). Ponadto, Karta Pracowników Służby Zdrowia sygnalizuje potrzebę pochówku dziecka nienarodzonego: „Płodowi już martwemu należy się szacunek należny każdemu zmarłemu człowiekowi. Wynika z tego, że nie wolno go niszczyć, jakby był jakimś odpadem (...) należy się mu należyty pochówek” (nr 146).

Pochówek dziecka nienarodzonego jest przede wszystkim prawem rodziców, aby swoje przedwcześnie zmarłe dzieci mogli pochować. Zmiany w prawodawstwie państwowym dokonane w ostatnim czasie w sposób bardziej klarowny pokazują, że nie ma podstaw prawnych, aby szpital odmówił wydania zwłok dzieci zmarłych przed porodem, nawet na bardzo wczesnym etapie rozwoju w łonie matki. Szpital powinien wydać rodzicom zwłoki ich utraconego dziecka celem pochówku. Powinien je wydać łącznie z dokumentacją, tj. pisemnym zgłoszeniem urodzenia dziecka oraz kartą zgonu. Karta zgonu, zarejestrowana przez USC stanowi podstawę do pochowania zwłok. Pisemne zgłoszenie urodzenia dziecka jest natomiast dokumentem, na podstawie którego USC sporządza akt urodzenia dziecka, w którym w rubryce „uwagi” czyni się adnotację, że dziecko urodziło się martwe. Powinna być także określona płeć takiego dziecka. Tak sporządzony akt urodzenia jest podstawą dla rodziców o ubieganie się o zasilek pogrzebowy z ZUS. Może się zdarzyć, że lekarz od strony medycznej będzie miał trudności w określeniu płci dziecka i może odmówić określenia płci dziecka w pisemnym zgłoszeniu, co będzie skutkowało, że i USC nie wystawi aktu urodzenia z odpowiednią adnotacją o zgonie i nie będzie można ubiegać się o zasilek pogrzebowy. Rozwiązaniem jest tzw. „uprawdopodobnienie płci” na podstawie oświadczenia matki – takie jest oficjalne stanowisko Ministerstwa Zdrowia. Należy podkreślić, że pochówek dzieci utraconych może się odbyć wtedy, kiedy rodzice przedstawiają stosowne dokumenty, wymagane przez prawo państwowe do pochowania zwłok.

19 października 2010 o godz. 12:00 w Katedrze Siedleckiej odbędzie się już drugi raz pogrzeb dzieci nienarodzonych, które zmarły przedwcześnie na różnym stadium rozwoju w wyniku poronienia i nie zostały one pochowane przez własnych rodziców. Ciała tych dzieci spoczną na Cmentarzu Janowskim w Siedlcach, gdzie przygotowany jest specjalny grób. Grób ten dla wszystkich, którzy w jakikolwiek sposób doświadczyli straty dzieci może być miejscem pomagającym po chrześcijańsku przeżywać ból i żalobę po stracie swoich pociech, np. dla rodziców którzy nie pochowali swego dziecka, bo nie wiedzieli o takiej możliwości, nikt ich o tym nie poinformował. Dla nich będzie to symboliczne miejsce spotkania ze swoimi dziećmi.

Zalecam duszpasterzom, aby byli szczególnie wrażliwi na sytuacje rodziców po stracie dziecka, okazali tym rodzicom wszelką możliwą pomoc. Przypominam, że w ubiegłym roku zostali oni poinformowani, w jaki sposób mają postępować, gdy zgłoszą się do nich rodzice w kwestii pochówku ich nienarodzonego dziecka. Zachęcam też duszpasterzy, szczególnie w miejscowościach, w których znajdują się szpitale z oddziałami położniczymi, aby weszli we współpracę z tymi szpitalami i ewentualnie podjęli podobne inicjatywy jak ta w Siedlcach.

Ufam, że przywołanie tych treści przyczyni się do kształtowania świadomości wszystkich wiernych, a także ludzi dobrej woli, że życie ludzkie jest święte i należy się mu szacunek od samego poczęcia, że w żaden sposób nie można targnąć się na życie tych bezbronnych istot. Ponadto liczę na współpracę wszystkich, aby prawa i godność każdego człowieka były respektowane, szczególnie prawo nienarodzonych do pochówku.

Wszystkim, szczególnie tym, którzy przeżywają ból związany ze stratą swojego nienarodzonego dziecka z serca udzielam pasterskiego błogosławieństwa

BISKUP SIEDLECKI

L.dz. 963/10

Siedlce, dnia 9 października 2010 r.

Do wykorzystania duszpasterskiego w niedzielę 17 października 2010 r.

**ZAPROSZENIE SKIEROWANE PRZEZ
BISKUPA SIEDLECKIEGO ZBIGNIEWA KIERNIKOWSKIEGO
DO DIECEZJAN NA SPOTKANIE POŚWIĘCONE
IN VITRO, ORAZ WYPOWIEDŹ KSIĘDZA BISKUPA
ODNOŚNIE DO PRZYGOTOWANIA I PRZEŻYWANIA
UROCZYŚĆCI WSZYSTKICH ŚWIĘTYCH**

/30.10.2010/

Biskup Siedlecki Zbigniew Kiernikowski zaprasza na spotkanie poświęcone tematyce zapłodnienia pozaustrojowego (in vitro). Spotkanie odbędzie się w katedrze siedleckiej w **najbliższą niedzielę, 31 października o godz. 19.00** (po Mszy Świętej wieczornej, która jest o godzinie 18.00). Ksiądz Biskup zamierza przedstawić nauczanie Kościoła w tej materii. Spotkanie nie będzie miało charakteru dyskusyjnego, lecz będzie zmierzało do wyjaśnienia nauczania Kościoła w tej materii. Będzie też możliwość kierowania do Pasterza Diecezji bezpośrednich pytań na te tematy. Zapraszamy więc do katedry siedleckiej w najbliższą niedzielę na godzinę 19.00.

Ks. Bp. Zbigniew Kiernikowski, Ordynariusz Siedlecki, wypowiedział się na falach KRP na temat przygotowania i przeżywania Uroczystości Wszystkich Świętych. Zwrócił uwagę na to, że ta Uroczystość jest powszechnie przedstawiana jako Święto Zmarłych. Tymczasem Kościół katolicki wspomina wszystkich wiernych zmarłych w dniu 2 listopada, który nosi nazwę Dnia zadusznego i wtedy za nich szczególnie się modli. Dzień 1 listopada to Uroczystość chwalebna Kościoła. W związku z tym Biskup Ordynariusz prosi, aby w tym dniu Msze święte odbywały się w kościołach a nie na cmentarzach. Słuszną natomiast jest rzeczą odprawić w godzinach popołudniowych uroczyste Nieszpory z tej Uroczystości i poprowadzić procesję na cmentarz. Duszpasterze winni to uczynić zgodnie z księgami liturgicznymi i z uwzględnieniem miejscowych zwyczajów oraz możliwości.

Przy tej okazji Ks. Bp. Z. Kiernikowski zaapelował, aby podczas nawiedzin grobów zwłaszcza na cmentarzach katolickich i parafialnych mieć na uwadze to, aby było „mniej plastyku a więcej ducha”. Odnosi się to do wszystkich sztucznych wieńców, wiązanek, wielkiej ilości zniczy itp. Racje ku temu są najpierw porządkowe. Produkuje się przy tej okazji wiele niepotrzebnych śmieci. Dalej są to racje społeczne i duchowe. Przynajmniej część pieniędzy

- wydawanych czasem przesadnie - może zostać przeznaczona na cele dobroczynne: chore dzieci, misje, ludzi potrzebujących oraz na ofiarę na Msze św. za zmarłych. Biskup apeluje o rozsądne i odpowiedzialne podejście do tej sprawy.

Zapytany o praktyki związane z halloween Ksiądz Biskup wskazał, że w świetle wiary chrześcijańskiej są to surogaty i namiastki, którymi współczesny człowiek przeżywający często dzisiaj kryzys wiary, chce wypełnić swoją pustkę i wejść w jakiś kontakt ze światem transcendentnym. Czyniąc to jednak w ten sposób bardzo często banalizuje i trywializuje rzeczywistość duchową i samą śmierć jako tajemnicę i majestat ludzkiego życia. Pasterz Kościoła Siedleckiego radzi więc wierzącym trzymać się z daleka od tego rodzaju praktyk nawet jeśli w założeniu miałyby one być pojmowane jako niewinna zabawa czy żarty.

KOMUNIKATY KURII

ZMIANY WŚRÓD DUCHOWIEŃSTWA

- Ks. mgr Zbigniew **HACKIEWICZ**, dotychczasowy administrator parafii pw. Ścięcia św. Jana Chrzciciela w Mszannie, z dniem 1 września 2010 r. został mianowany proboszczem tejże parafii.
- Ks. prałat dr Mieczysław **GŁOWACKI** z dniem 10 września 2010 r. został zwolniony z funkcji sędziego w Sądzie Biskupim Siedleckim, a mianowany obrońcą węzła małżeńskiego, na okres 5 lat.
- Ks. prałat Jan **JAWORSKI** z dniem 19 września 2010 r. został mianowany wikariuszem biskupim ds. formacji kapłańskiej oraz diecezjalnym ojcem duchownym, na następne 3 lata.
- Ks. dr Dariusz Kazimierz **BARTOSZEWICZ** (archidiecezja warszawska) z dniem 20 września 2010 r. został mianowany wykładowcą, prowadzącym ćwiczenia i seminarium naukowe z Pisma św. Nowego Testamentu, na III i IV roku studiów w WSD Diecezji Siedleckiej im. Jana Pawła II.
- Ks. mgr lic. Paweł **SIEDLANOWSKI** z dniem 20 września 2010 r. został mianowany prowadzącym zajęcia z kultury języka polskiego na I, II i V roku studiów w WSD Diecezji Siedleckiej im. Jana Pawła II.
- Ks. mgr lic. Krzysztof **DOMAŃSKI** z dniem 20 września 2010 r. został mianowany prowadzącym zajęcia z teologii duchowości na VI roku studiów w WSD Diecezji Siedleckiej im. Jana Pawła II.
- Ks. kanonik dr Piotr **PAĆKOWSKI**, oprócz dotychczasowych obowiązków w WSD Diecezji Siedleckiej im. Jana Pawła II, z dniem 20 września 2010 r., został ponadto mianowany prowadzącym zajęcia z muzyki kościelnej na IV, V i VI roku studiów.

Ks. dr hab. Grzegorz **JĄSKIEWICZ** z dniem 20 września 2010 r. został mianowany wykładowcą mariologii w WSD Diecezji Siedleckiej im. Jana Pawła II.

Ks. dr Piotr **PIELAK** z dniem 11 października 2010 r. został mianowany diecezjalnym duszpasterzem służby zdrowia.

Ks. kanonik Tadeusz **DZIĘGA** z dniem 16 października 2010 r. został mianowany dziekanem dekanatu łukowskiego II, na okres kolejnych 5 lat.

Pani mgr inż. Jadwiga **WIELGOS-MIKOŁAJEWSKA** z dniem 27 października 2010 r. została mianowana diecezjalną wizytator katolickich szkół i placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz diecezjalną wizytator nauczania religii w szkołach i ośrodkach wychowawczych.

Ks. dr Paweł **NOWOGÓRSKI CSMA** z dniem 7 listopada 2010 r. został zwolniony z urzędu proboszcza parafii p.w. Matki Bożej Szkaplerznej w Górkach /k Garwolina.

Ks. mgr Czesław **KNEBEL CSMA** z dniem 8 listopada 2010 r. został mianowany proboszczem parafii p.w. Matki Bożej Szkaplerznej w Górkach /k Garwolina.

ZMARŁ KSIĄDZ KANONIK WŁADYSŁAW PROCZEK

/30.10.2010/

W piątek 29. października zmarł Ks. kan. Władysław Proczek, emeryt w Konstancynie. Uroczystości pogrzebowe odbędą się w Konstancynie w środę 3. listopada. Rozpoczną się o godz. 9.30 Eucharystią, której przewodniczyć będzie Biskup Siedlecki Zbigniew Kiernikowski.

ks. Marek Paluszkiewicz

Ks. kanonik Władysław Proczek

Dnia 29 października 2010 r. zmarł w Konstancynie ks. kanonik Władysław Proczek, emeryt.

Urodził się 9.01.1919 r. w miejscowości Oblin w parafii Maciejowice. Rodzicami jego byli Stanisław i Marianna z d. Zychora. Do Szkoły Podstawowej uczęszczał w Oblinie i Maciejowicach. Następnie od 21.06.1933 r. był uczniem w Gimnazjum Biskupiego w Siedlcach, które ukończył otrzymując świadectwo dojrzałości dnia 21.05.1938 r.

Tego roku wstąpił do Wyższego Seminarium Duchownego w Janowie Podlaskim. Niebawem wybuchła druga wojna światowa i od listopada 1939 r., po zajęciu gmachów seminaryjnych przez Niemców, alumni rozjechali się do domu rodzinnego. Powrócili dopiero po kilku miesiącach do Siedlec, aby kontynuować studia seminaryjne w warunkach konspiracyjnych. Alumn W. Proczek był słabego zdrowia chorując na anemię i osłabienie mięśnia sercowego, dlatego kilka razy korzystał z urlopu na leczenie.

Święcenia kapłańskie otrzymał w katedrze siedleckiej 7.07.1946 r. z rąk bpa Ignacego Świrskiego, nowego ordynariusza diecezji siedleckiej czyli podlaskiej. Jako wikariusz pracował w parafiach:

Włodawa, św. Ludwika – od 01.09.1946 r.

Biała Podl., Narodzenia NMP – od 25.01.1947 r.

Jako administrator i proboszcz był w następujących parafiach:

Rozwadówka – od 01.08.1953 r., administrator;

Milanów – od 27.04.1964 r., administrator, gdzie zastąpił ks.

Konstantego Tomaszewskiego, swego prefekta z czasów gimnazjalnych;

Borki – od 15.11.1967, administrator; tutaj był wicedziekanem dekanatu radzyńskiego od 4.03.1969 r. i referentem do spraw liturgicznych w dekanacie od 19 marca tr.

Huszczka – od 01.07.1974 r., administrator;

Konstantynów – od 20.07.1977 r. administrator i proboszcz.

W Konstantynowie dzięki wsparciu parafian podjął i prace remontowo-budowlane. Pokryto dach na kościele blachą miedzianą, przeprowadzono generalny remont organów, wstawiono nowe, dębowe ławki w świątyni oraz wybudowano nowy murowany dom parafialny.

W dekanacie janowskim był wicedziekanem od 12.07.1978 r. na okres 3 lat i ponownie od 7.10.1988 r. mianowany na okres 5 lat.

Choć miał kłopoty zdrowotne, to na każdej parafii wykonywał sumienie i gorliwie obowiązki duszpasterskie. Obok innych dolegliwości szybko pogarszał mu się wzrok. Dlatego w 1989 r. prosił biskupa o zwolnienie go z obowiązków proboszcza w Konstantynowie. Jednak bp Jan Mazur dekretem z 29.08.1989 r. zachował mu tytuł proboszcza, a mianował do pomocy administratora parafii ks. Mieczysława Milczarczyka. Dopiero z dniem 31.07.1994 r. został przeniesiony na emeryturę z zamieszkaniem na plebanii w Konstantynowie.

Doceniając gorliwość duszpasterską ks. W. Proczka i rezultaty jego zatroskania o sprawy gospodarcze w parafiach, bp J. Mazur obdarzył go 8.12.1995 r. godnością kanonika honorowego Kapituły Janowskiej.

W ostatnich latach coraz bardziej niedomagał zdrowotnie, szczególnie tracił wzrok, a ostatnie miesiące życia przebywał po opieką lekarską w Domu Opieki Społecznej w Konstantynowie. Tam też zmarł 29.10.2010 r.

Przeżył prawie 92 lata i był aktualnie najstarszym żyjącym kapłanem w 65 roku kapłaństwa.

Uroczystości pogrzebowe odbędą się 3 listopada br. w Konstantynowie. W tej parafii przez 17 lat był proboszczem, a 16 lat jako emeryt i tutaj świętował swoje jubileusze kapłańskie: złoty i diamentowy. Mszy św. pogrzebowej przewodniczyć będzie biskup siedlecki Zbigniew Kiernikowski. Ciało zmarłego ks. kanonika W. Proczka zostanie pochowane na miejscowym cmentarzu.

oprac. ks. prał. Bernard Błoński

TERMINY REKOLEKCJI MAŁŻEŃSKICH W DIECEZJI SIEDLECKIEJ

/01.10.2010/

DOM REKOLEKCYJNY W SIEDLANOWIE

Prowadzący: ks. Jacek Sereda, ks. Andrzej Żelazo

1-3 października 2010 r. – temat I

15-17 października 2010 r. – temat I

29-31 października 2010 r. – temat II

5-7 listopada 2010 r. – temat II

26-28 listopada 2010r. – temat II

Udział w rekolekcjach zgłaszamy telefonicznie:

poniedziałek – piątek 16.30-18.00

pod nr tel. 25 642 33 31 lub 25 642 33 78

REKOLEKCJE ORGANIZOWANE

PRZEZ DOMOWY KOŚCIÓŁ RUCHU ŚWIATŁO-ŻYCIE

5-7 listopada 2010 r. - Górki k. Garwolina

Zgłoszenia pod numerem tel. 606 381 342.

19-21 listopada 2010 r. - Kodeń.

Zgłoszenie pod numerem tel. 501 597 338.

4-6 lutego 2011 r. - Górki k. Garwolina - Zgłoszenia pod numerem tel.

606 381 342.

25-27 marca 2011 r. - Kodeń.

Zgłoszenie pod numerem tel. 501 597 338.

VIII SYMPOZJUM LITURGICZNEGO
DIECEZJI SIEDLECKIEJ -
MISTAGOGIA – POGLĘBIONE WTAJEMNICZENIE
/02.10.2010/

Program:

Siedlce, 23 października 2010 r. (sala wielofunkcyjna KLO przy kościele pw. św. Józefa)

- 9.00 - 9.15 Recepcja, sprawy organizacyjne, możliwość zakupu książek
- 9.15 Otwarcie sympozjum – ks. mgr lic. Waldemar Mróz
- 9.25 Wprowadzenie: Mistagogia nieodzownym etapem chrześcijańskiego wtajemniczenia – bp dr hab. Zbigniew Kiernikowski, prof. UMK
- 9.45 Katecheza mistagogiczna Ojców Kościoła i jej aktualność dzisiaj – ks. dr Jerzy Duda, WSD Siedlce i UKSW Warszawa
- 10.15 Mistagogiczny wymiar okresu wielkanocnego – ks. dr hab. Bogusław Migut, prof. KUL
- 10.45 Dyskusja
- 11.00 Przerwa na kawę
- 11.20 Mistagogia jako stała formacja chrześcijańska – ks. prof. dr hab. Zbigniew Wit, KUL
- 11.50 Wspólnota wierzących – środowisko doświadczania paschalnego misterium Chrystusa – o. dr Ryszard Szmydki OMI, Poznań
- 12.20 Dyskusja
- 12.35 Przejście do kościoła i przygotowanie liturgii
- 13.00 Eucharystia pod przewodnictwem bpa Zbigniewa Kiernikowskiego
- 14.15 Agapa

X TYDZIEŃ PAPIESKI
JAN PAWEŁ II – ODWAGA ŚWIĘTOŚCI
/02.10.2010/

PROGRAM siedleckich obchodów:

9-10 października (sobota-niedziela)

w godz. 10.00-14.30, Publiczne Gimnazjum nr 6, ul. Gen. Orlicz-Dreszera 3, VIII MIĘDZYNARODOWY TURNIEJ SZACHOWY „Równych Szans” pod patronatem Prezydenta Miasta Siedlce; Organizator: Klub Szachowy „Skoczek” Siedlce, Zespół Szkół Nr 2, Rada Rodziców Publicznego Gimnazjum Nr 6 im. ks. Stanisława Brzóska;

10 października (niedziela) – X DZIEŃ PAPIESKI

godz. 13.30, Kościół Garnizonowy pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa Recital Papieski pt. „SENIORZY – JANOWI PAWŁOWI II” w wykonaniu Chóru Klubu Seniora „RAFA”; Organizator: Centrum Kultury i Sztuki w Siedlcach;

godz. 13.00-15.00, Muzeum Jana Pawła II, Szkoła Podstawowa nr 11, ul. Wiśniowa 5, Muzeum otwarte dla zwiedzających; Organizator: Szkoła Podstawowa nr 11 im. Jana Pawła II w Siedlcach;

godz. 14.30, Plac im. Generała Władysława Sikorskiego, **SZTAFETY SPRINTERSKIE** w biegach na nartorolkach; Organizator: Uczniowski Klub Sportowy „Rawa” Siedlce;

godz. 16.00, Katedra Siedlecka, UROCZYSTA EUCHARYSTIA pod przewodnictwem Ordynariusza Diecezji Siedleckiej Zbigniewa Kiernikowskiego w intencji beatyfikacji Jana Pawła II; Organizator: Kuria Diecezjalna w Siedlcach; Parafia Katedralna Niepokalanego Poczęcia NMP;

godz. 17.30, Skwer Jana Pawła II lub (w razie złej pogody) Sala Wielofunkcyjna I KLO przy ul. Sokołowskiej 124; **PAPIESKI WIECZÓR CHWAŁY**; Organizator: Akademicka Grupa Ewangelizacyjna we współpracy z Katolicką Fundacją Wspierania Ewangelizacji „TOTUS TUUS”, Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży w Siedlcach; Kuria Diecezjalna w Siedlcach;

11 października (poniedziałek)

godz. 9.00, Pływalnia przy Publicznym Gimnazjum nr 4 im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego; **MEMORIAŁ OLI WOJCIECHOWSKIEJ** w pływaniu; Organizator: Uczniowski Klub Sportowy „Ósemka” Siedlce;

godz. 12.00, Sala Gimnastyczna I LO im. Bolesława Prusa, ul. Floriańska 10; **III DYSKUSJA PANELOWA „WSPÓŁCZESNE OBLICZA PATRIOTYZMU”**; GŁÓWNI PANELIŚCI: Lidia Chojecka - lekkoatletka, medalistka Mistrzostw Europy, Mistrzostw Świata i Igrzysk Olimpijskich, Joanna Człapska-Schreiter- reżyser filmowy, mgr inż. Aleksander Jonek - wiceprezes Zarządu Polimex - Mostostal S.A., o. Leon Knabit - benedyktyn, w latach 2000-2001 przeor opactwa w Tyńcu, publicysta, autor programów telewizyjnych, dr n. med. Mariusz Kuśmierczyk - zastępca kierownika II Kliniki Kardiochirurgii i Transplantologii w Aninie, Mariusz Orzełowski - muzyk, dyrygent, szef gabinetu Prezydenta Miasta Siedlce, kmdr ppor. Robert Wereszko - Dowództwo Marynarki Wojennej w Gdyni, trener reprezentacji piłkarskiej Marynarki Wojennej RP, Organizator: I Liceum Ogólnokształcące im. B. Prusa w Siedlcach

12 października (wtorek)

godz. 10.30, Tereny nad Zalewem Muchawka, **MIĘDZYPOWIATOWE INDYWIDUALNE BIEGI PRZEŁAJOWE**; Organizator: Powiatowy Szkolny Związek Sportowy w Siedlcach;

15 października (piątek)

godz. 10.00, NoveKino Siedlce, **Projekcja filmu „SYNDROM”** – dokumentalna opowieść o dramacie małżonków, którzy dokonali aborcji, i o ich duchowym odrodzeniu. Po projekcji spotkanie z twórcami filmu. Wstęp wolny, po uprzedniej rezerwacji miejsc (tel. 25 640 77 60). Organizator: NoveKino Siedlce;

godz. 19.00, Plac im. Generała Władysława Sikorskiego **„MOJE ZDJĘCIE z JANEM PAWŁEM II”**, czyli otwarty pokaz zdjęć mieszkańców Siedlec ze spotkań z Ojcem Świętym Janem Pawłem II; Organizator: Referat Promocji i Kontaktów z Zagranicą UM Siedlce, Miejski Ośrodek Kultury w Siedlcach;

16 października (sobota)

godz. 9.00-15.00, FINAŁ godz. 14.00, Sala Gimnastyczna Publicznego Gimnazjum nr 4 im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego, ul. Pescantina 2; **III DIECEZJALNY TURNIEJ PIŁKI SIATKOWEJ**; Organizator: UPKS „BARKA”;

godz. 10.00, Hala Sportowa OSiR w Siedlcach, ul. B. Prusa 6, **HALOWY TURNIEJ PIŁKI NOŻNEJ**, Organizator: Zarząd Miejski Towarzystwa Krzewienia Kultury Fizycznej w Siedlcach

godz. 15.00, NoveKino Siedlce, **Projekcja musicalu „PELIKAN”** – teatralna refleksja nad odwagą świętości młodych ludzi XX wieku, wiernością, ofiarą i braterstwem wszystkich ludzi. Wstęp wolny. Organizator: NoveKino Siedlce;

18 października (poniedziałek)

godz. 11.00, Muzeum Regionalne w Siedlcach; ul. Piłsudskiego 1; **PAPIEŻ ŚWIATŁA i MIŁOŚCI; Finał KONKURSU „SŁOWA nad SŁOWAMI”** (VI edycja konkursu „Słowa Jana Pawła II); Organizator: Miejska Biblioteka Publiczna w Siedlcach, Muzeum Regionalne w Siedlcach;

**ZAPROSZENIE DLA OSÓB DUCHOWNYCH ODBYWAJĄ-
CYCH SŁUŻBĘ WOJSKOWĄ
NA DZIĘKCZYNNNE UROCZYŚCIOŚCI ZA BEATYFIKACJĘ KS.
JERZEGO POPIEŁUSZKI**

/08.10.2010/

Bł. ks. Jerzy Popiełuszko przeżył znaczący etap swojego życia w Bartoszcach odbywając w latach 1966-1968, jako alumn Wyższego Seminarium Duchownego w Warszawie, służbę wojskową.

Z tej racji Archidiecezja Warmińska organizuje uroczystość dziękczynną za beatyfikację ks. Jerzego Popiełuszki, Kapłana-Męczennika dnia **26 października 2010 r.** o godz. 12.00 w kościele farnym w Bartoszcach. Data 26 października została wybrana z tej racji, iż tego właśnie dnia w roku 1966 rozpoczęła się trudna droga weryfikacji wiary i miłości alumna Jerzego Popiełuszki w koszarach wojskowych. Na powyższą uroczystość Ksiądz Arcybiskup Wojciech Ziemia Metropolita Warmiński zaprasza **wszystkich biskupów i kapłanów, którzy w okresie swoich studiów seminaryjnych byli zmuszeni odbyć dwuletnią służbę wojskową (w jakiegokolwiek jednostce wojskowej w Polsce).**

Moderatorem uroczystości został mianowany ks. inf. dr Adolf Setlak, proboszcz par. św. Jana Ewangelisty w Bartoszcach. Zgłoszenia (do 15 X 2010 r.) prosimy kierować na adres ks. inf. Adolfa Setlaka (ul. Mazurska 27, 11-200 Bartoszyce) lub na adres e-mailowy Kurii Biskupiej (kuriaol@olsztyn.opoka.org.pl).

PROGRAM UROCZYŚCIOŚCI

26 października 2010 r. (wtorek)

- godz. 12.00 – wspomnienie o ks. Jerzym – żołnierzu w J.W. 4413, jako przygotowanie do Eucharystii;
- godz. 12.30 – Msza św. koncelebrowana i poświęcenie ołtarza bł. ks. Jerzego Popiełuszki;
- po Mszy św. przejście do koszar. W drodze między ul. Wojska Polskiego i ul. Andersa po-święcenie obelisku z tablicą ku pamięci ks. Jerzego. Następnie przejście do koszar i otwarcie sali pamięci, gdzie służył bł. ks. Jerzy.
- zakończenie wspólnym posiłkiem w Kasynie Wojskowym.

**CELEBRACJE SŁOWA BOŻEGO
W KATEDRZE SIEDLECKIEJ**

/09.10.2010/

W tym roku Celebracje słowa Bożego prowadzone przez Księdza Biskupa Ordynariusza, będą się odbywały raz w miesiącu w katedrze siedleckiej. Najbliższe terminy celebracji to: **25 października, 15 listopada oraz 6 grudnia. Rozpoczęcie o godz. 19.00.**

ks. Marek Paluszkiwicz

**ZAPROSZENIE NA PREZENTACJĘ KSIĄŻKI WSPOMNIENIA
W WYŻSZYM SEMINARIUM DUCHOWNYM**

/11.10.2010/

Czcigodni Księża!

Mam zaszczyt zaprosić Księży na prezentację książki Adama Józwicka pt. *Wspomnienia*, która ukazała się drukiem w sierpniu bieżącego roku staraniem grona moderatorów seminaryjnych. Prezentacja będzie miała miejsce w auli seminarium w Nowym Opolu 20 października tego roku. Rozpocznie się o godz. 18.00.

Prezentacja jest wyrazem podziękowania Rodzinie Adama Józwicka, Księdzu Proboszczowi kan. Tadeuszowi Dziędzie i Radzie Parafialnej parafii p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego w Łukowie – czyli tym osobom, które przekazały rękopis *Wspomnień* naszemu Wyższemu Seminarium Duchownemu.

Książka, z woli Ofiarodawców rękopisu, jest darem na rzecz seminarium. Ofiary pieniężne uzyskane ze sprzedaży tej książki zostaną w całości przekazane na potrzeby seminarium. Podczas ostatnich wakacji rozpoczęto w budynku seminaryjnym w Nowym Opolu remont głównej kaplicy, sal wykładowych i kuchni. Miejsca te nie były remontowane ani wyposażane w nowe sprzęty i urządzenia od czasu wybudowania gmachu.

W programie spotkania prezentującego książkę znajdą się wystąpienia Ofiarodawców rękopisu, osób, które przygotowały książkę do druku od strony edytorskiej i redakcyjnej. Klerycy seminarium przeczytają wybrane przez siebie fragmenty *Wspomnień*.

Podczas prezentacji obecny będzie również Ksiądz Biskup Zbigniew Kiernikowski, który napisał Przedmowę do „*Wspomnień*” i osobiście zaangażował się w promocję tej książki. Jako wspólnota seminaryjna liczymy na udział Czcigodnych Księży w tym spotkaniu.

Z pozdrowieniem w Chrystusie

ks. prałat Henryk Hołoweńko
Rektor WSD

Nowe Opole, dnia 10 października 2010 r.

**MSZA ŚW. W INTENCJI
PRACOWNIKÓW SŁUŻBY ZDROWIA**

/14.10.2010/

W przededniu liturgicznego wspomnienia św. Łukasza ewangelisty, Duszpasterstwo Służby Zdrowia Diecezji Siedleckiej zaprasza na Mszę św. w intencji wszystkich Pracowników Służby Zdrowia, połączoną z modlitwą w intencji zmarłego przed miesiącem, wieloletniego Diecezjalnego Duszpasterza Służby Zdrowia – ks. Sławomira Klementowicza.

Msza św. zostanie odprawiona w niedzielę 17 października br. o godz. 16.00 w parafii pw. Ducha Świętego w Siedlcach przy ul. Brzeskiej. Po Mszy, odbędzie się spotkanie inaugurujące kolejny rok pracy w ramach Duszpasterstwa. Do wspólnej modlitwy zaproszeni są wszyscy chętni, w sposób szczególny zaś Pracownicy Służby Zdrowia różnych szczebli (w tym także emerytowani), Rodziny i bliscy, a także osoby chore i cierpiące, korzystające na co dzień z posługi medycznej.

Po śmierci śp. Ks. Sławomira Klementowicza, Diecezjalnego Duszpasterza Służby Zdrowia, Ksiądz Biskup Ordynariusz na jego następcę mianował Ks. Piotra Pielaka

II ETAP SZKOLENIA NA CEREMONIARZY

/17.10.2010/

II etap szkolenia na ceremoniarzy odbędzie się w dniach **od 13 do 14 listopada br. w Katolickim Liceum Ogólnokształcącym w Łukowie**, Al. Kościuszki 21 B. Szkolenie rozpocznie się w sobotę o godzinie 10.00, a zakończy w niedzielę około godziny 13.00.

Szkolenie jest skierowane przede wszystkim do lektorów, którzy brali udział w pierwszym etapie szkolenia. Mogą jednak wziąć w nim udział lektorzy, którzy nie byli na pierwszym stopniu. Cykl szkoleń będzie powtarzany, tak więc osoby te będą mogły w późniejszym czasie przejść pierwszy stopień szkolenia. Prosimy zabrać ze sobą śpiwory, przybory toaletowe, ubranie sportowe (buty), notatnik i coś do pisania. Koszt 60 zł. Zgłoszenia prosimy przysyłać do Wydziału Duszpasterskiego do **9 listopada br.**

ks. Tomasz Denicki

SPRAWOZDANIE Z III DIECEZJALNEGO TURNIEJU PIŁKI SIATKOWEJ DIECEZJI SIEDLECKIEJ

/19.10.2010/

Dnia 16 października 2010 r. w ramach Dni Papieskich na obiektach sportowych Gimnazjum nr 4 w Siedlcach odbył się III Diecezjalny Turniej Piłki Siatkowej Diecezji Siedleckiej. W Turnieju wzięło udział ok. 200 osób w 18 zespołach z 8 miejscowości naszej Diecezji (Siedlce, Biała Podlaska, Miedzyrzec, Łuków, Ulan, Kock, Kisielany, Nowe Opole). Celem zawodów było przybliżenie młodzieży do wartości duchowych połączonych z opieką kapłana, propagowanie sportu jako formy rekreacji ruchowej, możliwość kontaktu z młodzieżą z terenu całej diecezji oraz propagowanie regionu, miasta Siedlce i Diecezji Siedleckiej. Turniej rozpoczął się o godz. 9.10 wspólną modlitwą oraz słowem Diecezjalnego Duszpasterza Sportowców ks. Tadeusza Lamenta. Po ogłoszeniach organizacyjnych rozpoczęła się rywalizacja sportowa. Klasyfikacja w poszczególnych konkurencjach:

Kategoria Dziewczyn Gimnazjum:

1. Par. Bożego Ciała w Siedlcach
2. Par. Katedralna w Siedlcach
3. Par. św. Michała w Białej Podlaskiej.

Kategoria Dziewczyn Szkoła Średnia:

1. Par. w Kocku
2. Par. Bożego Ciała w Siedlcach
3. Par. Podwyższenia Krzyża św. w Łukowie.

Kategoria Chłopcy Gimnazjum:

1. Par. Katedralna w Siedlcach
2. Par. Mordy
3. Par. Bożego Ciała w Siedlcach.

Kategoria Chłopcy Szkoła Średnia:

1. Par. Bożego Ciała w Siedlcach
2. Par. św. Mikołaja w Międzyrzeczu Podlaskim
3. Klerycy z WSD w Siedlcach.

Klasyfikacja ogólna:

1. Par. Bożego Ciała w Siedlcach 51 p.
2. Par. Katedralna w Siedlcach 27 p.
3. Par. św. Michała w Białej Podlaskiej 16 p.
4. Par. Podwyższenia Krzyża św. w Łukowie 16 p.
5. Par. WNMP w Kocku 15 p.
6. Par. św. Mikołaja w Międzyrzecu Podlaskim 12 p.
7. Par. św. Michała w Mordach 12 p.
8. Wyższe Seminarium Duchowne w Siedlcach 9 p.
9. Par. św. Małgorzaty w Ulanie 7 p.
10. Dom Dziecka w Kisielanach 5p.

Po zakończeniu rywalizacji sportowej zwycięzcy oraz uczestnicy otrzymali pamiątkowe puchary, medale i dyplomy.

Wyrazy podziękowania kierujemy do księży i opiekunów młodzieży za udział w turnieju, dyrekcji PG 4 w Siedlcach oraz firmom: Celtronics, Foldruk, piekarni w Krześlinie za wkład materialny w imprezę.

Organizatorem Turnieju był Uczniowsko-Parafialny Klub Sportowy „Barka” Siedlce oraz KSM przy Parafii Bożego Ciała w Siedlcach, przy współpracy Urzędu Miasta w Siedlcach. Informacje oraz galeria zdjęć znajduje się na stronie www.barkasiedlce.ugu.pl

ks. Sławomir Bylina

KATECHEZY PRZYGOTOWUJĄCE DO CHRZTU

/18.10.2010/

W najbliższą niedzielę, **24 października** odbędzie się kolejna katecheza dla rodziców starszych dzieci przygotowujących się do chrztu i osób dorosłych.

W tym roku duszpasterskim, chcemy ułatwić tym osobom możliwość przygotowania. W związku z tym katechezy te będą głoszone w trzech miejscach diecezji: w Siedlcach, w Garwolinie i w Białej Podlaskiej.

W Siedlcach spotkanie rozpocznie się o godz. 18.00, przy ulicy Cmentarnej 17. Prowadził je będzie Ks. Biskup Ordynariusz

W Garwolinie spotkanie rozpocznie się o godz. 18.00, w auli Katolickiego Liceum Ogólnokształcącego (ul. Staszica) mieszczącego się przy parafii Przemienienia Pańskiego. Prowadził je będzie ks. Marek Paluszkiewicz.

W Białej Podlaskiej spotkanie rozpocznie się o godz. 15.30, w sali pod kościołem Chrystusa Miłosiernego, ul Kard. Wyszyńskiego. Prowadził je będzie ks. Tomasz Bieliński.

Zapraszamy na to spotkanie wszystkie zainteresowane osoby (rodziców dzieci i dorosłych kandydatów), oraz duszpasterzy tych osób. Szczegółowe informacje można uzyskać w Wydziale Duszpasterskim – tel. 502 574 004.

ks. Marek Paluszkiewicz

**ZAPROSZENIE RODZICÓW DZIECI PRZYGOTOWUJĄ-
CYCH SIĘ DO I KOMUNII ŚWIĘTEJ NA SPOTKANIE Z KSIĘ-
DZEM BISKUPEM ORDYNARIUSZEM**

/20.10.2010/

W związku z rozpoczęciem przygotowania dzieci do I Komunii Świętej, Biskup Siedlecki Zbigniew Kiernikowski, zaprasza wszystkich Rodziców dzieci klas drugich na spotkanie, które odbędzie się 23 października br. (tj. sobota) w sali wielofunkcyjnej przy parafii św. Józefa w Siedlcach o godzinie 17.00.

ks. Marek Paluszkiewicz

**SAKRAMENT BIERZMOWANIA DOROSŁYCH
W KATEDRZE SIEDLECKIEJ**

/20.10.2010/

Według zaleceń Biskupa Siedleckiego, sakrament bierzmowania dorosłych, a więc przygotowanie i udzielanie tego sakramentu, należy połączyć z okresami roku liturgicznego. W związku z powyższym sakrament bierzmowania osobom dorosłym w Katedrze siedleckiej będzie udzielany w następujących terminach:

- 1. sobota przed III niedzielą Adwentu**
- 2. sobota przed V niedzielą Wielkiego Postu**
- 3. Sobota w Wigilię Zesłania Ducha Świętego**
- 4. Pierwsza sobota września**

Wydział Nauczania Kurii Diecezjalnej Siedleckiej informuje, że wskazania ogólne i szczegółowe związane z przygotowaniem dorosłych kandydatów do bierzmowania oraz propozycją materiałów formacyjnych są zamieszczone na stronie internetowej Wydziału Nauczania: www.katecheza.diecezja.siedlce.pl, pod hasłem *Pomoce katechetyczne/Katecheza przed sakramentem bierzmowania*.

ks. dr Marek Skwierczyński
Wicedyrektor Wydziału Nauczania

ZAPROSZENIE NA KATECHEZY DROGI NEOKATECHUMENALNEJ

/20.10.2010/

Pragniesz bliżej poznać Jezusa Chrystusa? Czujesz się samotny? Nie widzisz sensu życia? Szukasz odpowiedzi na swoje problemy? Przyjdź i zobacz jak Bóg ciebie kocha!

W katedrze siedleckiej katechezy głoszone są we wtorki i czwartki o godz. 19.00.

W Garwolinie, w parafii Przemienienia Pańskiego katechezy odbywają się w poniedziałki i czwartki o godz. 19.00

Katechezy będą też głoszone w Międzyrzeczu Podlaskim w parafii pw. Chrystusa Króla. Pierwsza katecheza w niedzielę 31 października br. - godz. 18.00; następne w czwartki - godz. 18.40 oraz niedziele - godz. 18.00.

Również w Białej Podlaskiej w parafii Chrystusa Miłosiernego będą głoszone katechezy. Rozpoczną się w niedzielę 31 października br. o godz. 18.00, a następnie będą głoszone w niedziele o godz. 18.00 i środy o godz. 18.45.

Katechezy początkowe oraz itinerarium neokatechumenalne opierają się na trzech podstawowych filarach: Słowo Boże, Liturgia i Wspólnota.

KOMUNIKAT WYDZIAŁU DUSZPASTERSKIEGO

/22.10.2010/

Czcigodni Księża!

1. Zgodnie z uchwałą Konferencji Episkopatu Polski, co roku prowadzone są badania niedzielnych praktyk religijnych. W związku z tym w imieniu Instytutu Statystyki Kościoła Katolickiego SAC zwracam się z uprzejmą prośbą o przeprowadzenie takich badań w dniu 24 października według instrukcji zawartej w przekazanych wcześniej formularzach. Formularze należy przesłać na adres Wydziału Duszpasterskiego do końca listopada br.

2. W środę 28 października w naszej Diecezji będziemy przeżywać Uroczystość Patronów Diecezji Siedleckiej – Świętych Apostołów Szymona i Judy Tadeusza. Z tej racji w Katedrze siedleckiej o godz. 18.00 rozpocznie się uroczysta celebrowanie Eucharystii, której przewodniczył będzie Pasterz Kościoła Siedleckiego Ksiądz Biskup Zbigniew Kiernikowski. Wszystkich wiernych zachęcamy do uczestnictwa we Mszy św., a kapłanów zapraszamy do koncelebry. Podczas Mszy św. odbędzie się obrzęd przyjęcia do grona kandydatów do diakonatu i kapłaństwa alumnów WSD w Siedlcach.

3. Dzień 3 listopada w diecezji siedleckiej jest przeżywany jako dzień modlitw za zmarłych biskupów, kapłanów i alumnów z naszej diecezji. W związku z tym zapraszamy wszystkich kapłanów i wiernych świeckich do Katedry siedleckiej, w której o godz. 12.00 pod przewodnictwem J.E. Księdza Biskupa Zbigniewa Kiernikowskiego rozpocznie się uroczysta Eucharystia. Wszystkich księży zapraszamy do koncelebry.

4. W sobotę 13 listopada w Gmachu Wyższego Seminarium Duchownego w Nowym Opolu o godz. 10.00 rozpocznie się II katecheza z III zeszytu diecezjalnego programu duszpasterskiego „Chrzest w życiu i misji Kościoła”. Na to spotkanie zaproszeni są wszyscy odpowiedzialni i zaangażowani w realizację programu diecezjalnego w poszczególnych rejonach jak również księża proboszczowie i osoby świeckie z rejonu siedleckiego. Natomiast 20 listopada odbędzie się II katecheza w trzech pozostałych rejonach:

Rejon bialski – spotkanie w budynku Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 2 w Białej Podlaskiej, ul. Leszczynowa 16; gospodarzem spotkania jest par. Chrystusa Miłosiernego, godz. 10.00;

Rejon garwoliński – spotkanie w budynku Katolickiego Liceum Ogólnokształcącego w Garwolinie, godz. 10.00;

Rejon parczewski – spotkanie w budynku Publicznego Gimnazjum w Parczewie, ul. Spółdzielcza, godz. 10.00.

5. II etap szkolenia na ceremoniarzy odbędzie się w dniach od 13 do 14 listopada br. w Katolickim Liceum Ogólnokształcącym w Łukowie, Al. Kościuszki 21B. Szkolenie rozpocznie się w sobotę o godzinie 10.00, a zakończy w niedzielę około godziny 13.00. Szkolenie jest skierowane przede wszystkim do lektorów, którzy brali udział w pierwszym etapie szkolenia. Mogą jednak wziąć w nim udział lektorzy, którzy nie byli na pierwszym stopniu. Cykl szkoleń będzie powtarzany, tak więc osoby te będą mogły w późniejszym czasie uzupełnić pierwszy stopień szkolenia. Prosimy zabrać ze sobą śpiwory, przybory toaletowe, ubranie sportowe (buty), notatnik i coś do pisania. Koszt 60 zł. Zgłoszenia prosimy przysłać do Wydziału Duszpasterskiego do 9 listopada br. Odpowiedzialnym za szkolenie jest ks. Tomasz Denicki.

6. Wydział Duszpasterstwa Młodzieży informuje:

A. Nawiązując do ubiegłorocznej idei „Roraty Młodych” przygotowujemy program spotkań formacyjnych dla młodzieży nawiązujący do najnowszego orędzia Benedykta XVI na spotkanie Młodych w Madrycie 2011. Idąc za sugestią wielu duszpasterzy, w tym roku program ten będzie dla odmiany przygotowany nie na okres Adwentu, a Wielkiego Postu. Będzie stanowić jednocześnie przygotowanie do „Jerycha Młodych”, które w ubiegłym roku zostało przyjęte z uznaniem. „Jerycho 2011” odbędzie się w Pratulinie w jeden z czerwcowych weekendów.

B. Zapraszamy do wyjazdu z młodzieżą na spotkanie z Ojcem Św. do Madrytu 2011. Nasza diecezja ma do wyboru dwie opcje: Madryt połączony z pielgrzymką: Lizbona - Fatima - Caceres (diecezja w której będziemy gościć przez kilka dni) - Gwadelupa- Toledo - Madryt; oraz opcję skromniejszą, tańszą ale równie atrakcyjną. Pobyt w diecezji Girona (nad morzem) w pobliżu Barcelony, a następnie Madryt. Po drodze możliwość

wstąpienia do Saragossy. Wszystko bez dodatkowych opcji turystycznych. Bliższe informacje 509 056 560. Zamiar organizowania grupy zgłaszamy do końca października.

C. KSM oraz Akcja Katolicka naszej diecezji kolejny raz podejmą akcję rozprowadzania flag narodowych przed 11 listopada. W tym roku dodatkowo będą również rozprowadzać różańce wyrabiane własnoręcznie przez chrześcijan w Ziemi Świętej w ramach dnia solidarności z prześladowanymi chrześcijanami w niedzielę 14.11.2010 r. Prosimy duszpasterzy o umożliwienie przeprowadzenia w/w inicjatyw.

D. Duszpasterzy z dekanatu siedleckiego, a także okolicznych dekanatów informujemy, że KSM, jako owoc spotkania „Jerycho Młodych” wystąpił z ideą organizowania miesięcznej Mszy św. niedzielnej dla młodzieży oraz w sposób szczególny dla osób niepełnosprawnych. Msza jest tłumaczona na język migowy. Najbliższa taka Msza: 7 listopada, godz. 19.00 w kaplicy DA, Siedlce, ul. Brzeska. Prosimy o przekazanie zaproszenia do wszystkich, którzy mają w domach osoby niepełnosprawne, a przede wszystkim niesłyszące.

7. W przyszłym roku w Kościele będziemy obchodzili 30 rocznicę powstania Adhortacji Apostolskiej *Familiaris consortio* Jana Pawła II. Ważny dokument o rodzinie lecz mało znany. Dlatego wraz z Wydziałem Duszpasterstwa Rodzin chcemy w przyszłym roku w Parczewie zorganizować w maju Diecezjalny Dzień Rodziny jak również sympozjum pastoralno-naukowe poświęcone rodzinie. Ponadto, pragnąc upowszechnić nauczanie Kościoła o rodzinie wzorem lat ubiegłych chcemy zorganizować Diecezjalny Konkurs o Rodzinie adresowany do uczniów szkół ponadgimnazjalnych oraz dorosłych wiernych świeckich. Szczegółowe informacje zostaną w listopadzie rozesłane do parafii oraz szkół.

8. Od kilku lat w naszym kraju rozwija działalność kościelna Fundacja „Pomoc Kościołowi w potrzebie” („Kirche in Not”). Polakom znana jest przede wszystkim z pomocy udzielanej nam w ciężkich czasach komunizmu. Fundacja wspomaga Kościół w byłych krajach komunizmu, wspiera misjonarzy, walczy z ubóstwem materialnym i moralnym w tzw. Trzecim Świecie, wspiera prześladowanych chrześcijan oraz sukcesywnie informuje świat o tych prześladowaniach. Od niedawna Fundacja rozwija swoją działalność w Polsce. Między innymi prowadzi akcję „SOS dla Ziemi Świętej”, która służy ratowaniu nielicznych chrześcijan mieszkających w Ziemi Jezusa. Nasi

bracia chrześcijanie mieszkający w Ziemi Świętej własnoręcznie wyrabiają z drzewa oliwnego bardzo estetyczne różańce krzyże i inne dewocjalia, kupując je dajemy im miejsca pracy, chroniąc w ten sposób przed emigracją oraz ratując w ich ciężkim położeniu. Wydział Duszpasterski zwraca się do czcigodnych księży i katechetów z propozycją włączenia w tę akcję przez zamawianie wspomnianych różańców i krzyży dla bierzmowanych oraz dzieci „pierwszokomunijnych”. Jednocześnie stworzyłoby to okazję do katechezy nt. świadectwa chrześcijańskiego w dzisiejszym świecie i odpowiedzialności za Kościół, misje, współbraci w wierze, szczególnie prześladowanych (fundacja dysponuje gotowymi konspektami katechez na ten temat, materiałami multimedialnymi). W naszej diecezji we współpracy z fundacją „Pomoc Kościołowi w potrzebie” weszło Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży. W związku z powyższym zamówienia można składać bezpośrednio pod numerem biura KSM 508 991 512 lub w Wydziale Duszpasterskim. Krzyż z drzewa oliwnego dla bierzmowanych na taśmie do zwieszenia na szyję – 12 zł, różaniec z drzewa oliwnego na sznurku (popularny wśród młodzieży) – 7 zł, różaniec z drzewa oliwnego na łańcuszku z krzyżem jerozolimskim – 15 zł. Na droższe prezenty z okazji I Komunii Św. można zaproponować przepięknie wykonane różańce z autentycznej masy perłowej – białe dla dziewczynek – 55 zł oraz z hematytu – ciemne dla chłopców – 45 zł. Dla kandydatów do bierzmowania – film DVD z przepięknym i poruszającym spektaklem słynnego teatru „A” mówiący o męczennikach naszych czasów m.in. o Ks. Jerzym pt. „Pelikan” z jedyne 10 zł.

Z Chrystusowym pozdrowieniem

ks. dr Marek Paluszkiwicz
Dyrektor Wydziału Duszpasterskiego

L. dz. 1002/2010

Siedlce, dnia 22 października 2010 r.

SPOTKANIE KSIĘŻY DZIEKANÓW I WICEDZIEKANÓW

/27.10.2010/

Czcigodni Księża Dziekani i Wicedziekani !

Pragnę uprzejmie Czcigodnych Księży poinformować, że dnia 10 listopada 2010 r. (we środę), o godz. 10.00, w Wyższym Seminarium Duchownym im. Jana Pawła II w Nowym Opolu, odbędzie się zebranie Księży Dziekanów i Wicedziekanów. Serdecznie zapraszamy.

Z wyrazami szacunku

ks. Piotr Sawczuk
Kancelarz

Siedlce, dnia 27 października 2010 r.

L. dz. 1012/2010

SIEDLCE - KONCERT W HOŁDZIE WSZYSTKIM, KTÓRZY POŚWIĘCILI SWOJE ŻYCIE SPRAWOM WOLNOŚCI

/29.10.2010/

Biskup Siedlecki ZBIGNIEW KIERNIKOWSKI

Prezydent Miasta Siedlce WOJCIECH KUDELSKI

mają zaszczyt zaprosić mieszkańców Siedlec na uroczysty Koncert wprowadzający w uroczystości związane z 92. Rocznicą Odzyskania Niepodległości i odsłonięciem POMNIKA WOLNOŚCI w Siedlcach.

KONCERT w Hołdzie Wszystkim, którzy poświęcili swoje życie sprawom Wolności „...BO WOLNOŚĆ KRZYŻAMI SIĘ MIERZY...”, odbędzie się w dniu 5 listopada 2010, w piątek, o godz. 20.00 w Kościele pw. Bożego Ciała w Siedlcach

KONCERT, zostanie wykonany przez ponad 200 wykonawców. W programie koncertu Giuseppe Verdiego REQUIEM

Wykonawcy Koncertu:

BARBARA KUBIAK sopran

URSZULA KRYGER mezzosopran

SYLWESTER KOSTECKI tenor

BARTOSZ URBANOWICZ bas

CHÓR MIASTA SIEDLCE

CHÓR PARAFII BOŻEGO CIAŁA w SIEDLCACH

CHÓR UNIWERSYTETU HUMANISTYCZNO-PRZYRODNICZEGO im. JANA KOCHANOWSKIEGO w KIELCACH

Przygotowanie chórów:

MARIUSZ ORZEŁOWSKI i TERESA ROMAŃSKA

ORKIESTRA SYMFONICZNA FILHARMONII ŚWIĘTOKRZYSKIEJ

JACEK ROGALA dyrygent

Wstęp Wolny

Przed i po koncercie będzie prowadzona kwesta na Odbudowę Pomnika Wolności

Organizatorami koncertu są: Podlaski Społeczny Komitet Obchodów Świąt Narodowych i Społeczny Komitet Odbudowy Pomnika Wolności

II LUBELSKIE TARGI SAKRALNE LUBSACRO 2010 (16-18 LISTOPADA)

/29.10.2010/

Targi LUBSACRO 2010 odbędą się w dniach 16-18 listopada w Centrum Targowym Międzynarodowych Targów Lubelskich S.A. przy ul. Dworcowej 11 w Lublinie.

Pętle indukcyjne wspomagające słyszenie dla niesłyszących wiernych podczas mszy, ogłoszenia, parafialne w internecie, energooszczędne oświetlenie, a także: wyposażenie obiektów i sztuka sakralna, szaty liturgiczne, dewocjonalia, stolarka, ludwisarstwo, rzutniki cyfrowe, ogrzewanie, prasa, wydawnictwa i nie tylko pojawią się na II Lubelskich Targach Sakralnych LUBSACRO 2010. Zakres branżowy prezentowany na Targach zawiera zatem „tradycyjne” elementy wyposażenia obiektów sakralnych i potrzebne księdzu w jego posłudze kapłańskiej, jak również „nowe”, będące wynikiem rozwoju technologii czy zmieniających się uwarunkowań gospodarczych bądź społecznych. Targi skierowane są zarówno do osób konsekrowanych, jak i katechetów, wiernych świeckich, architektów oraz innych zainteresowanych ich tematyką.

Targi LUBSACRO 2010 to przedsięwzięcie łączące w sobie prezentację oferty wystawców z oprawą w postaci wydarzeń towarzyszących. Wśród nich na zwiedzających czekają:

WYSTAWA SZTUKI SAKRALNEJ, prezentująca m.in.:

- malarstwo
- ikonę
- mozaikę

WYSTAWA SZOPEK:

- szopki betlejemskie
- szopki ruchome
- drewniana szopka - Stowarzyszenie Lubelskie Drewno Regionalny Klaster w Lublinie wybuduje na hali targowej szopkę o podstawie 20 m. Wyjątkowy jest sam pomysł wybudowania szopki takiej wielkości podczas trwania imprezy targowej. Wyjątkowa jest również możliwość jej wygrania. W konkursie organizowanym przez Stowarzyszenie i Międzynarodowe Targi Lubelskie

S.A. odwiedzający Targi księży będą mieli możliwość, aby szopka zawitała do ich parafii.

STREFA PREZENTACJI WYSTAWCÓW

Każdy z trzech dni targowych upłynie pod jednym z haseł:

- PIELGRZYMKI (I dzień)
- NOWOCZESNE TECHNOLOGIE I MATERIAŁY BUDOWLANE DLA KOŚCIOŁÓW (II dzień)
- RENOWACJA I KONSERWACJA ZABYTKÓW, SYSTEMY ALARMOWE I PPOŻ (III dzień)

POEZJA I SACRUM – panel dyskusyjny. Panel przygotowany jest przy współpracy Wschodniej Fundacji Kultury „AKCENT” i Międzynarodowych Targów Lubelskich S.A. Wśród zaproszonych poetów będą m.in.: Anna Goławska, ks. dr hab. Alfred Wierzbicki i o. Wacław Oszejca. Zapraszamy poetów, początkujących poetów, czytelników i wszystkich zainteresowanych 17 listopada w godz.: 16-18.

Targi LUBSACRO 2010 będą czynne dla zwiedzających:

- 16 i 17 listopada w godzinach: 10.00-18.00
- 18 listopada w godzinach: 10.00-15.00

Uroczyste otwarcie odbędzie się 16 listopada o godzinie 12.00.

Wstęp na Targi jest bezpłatny po rejestracji.

Więcej informacji o Targach i wydarzeniach towarzyszących znajduje się na stronie www.targi.lublin.pl.

DODATEK

*Ks. Marian Z. Stepulak, Agnieszka Kochańska
Katedra Psychoprofilaktyki Rodziny
Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II*

POSTAWY SPOŁECZNE A ZJAWISKO HOMOSEKSUALIZMU

Wstęp

Problem homoseksualizmu dotyczy całego świata. W wielu krajach, media prezentują homoseksualny styl życia oraz związki homoseksualne jako szczęśliwe, zdrowe i stabilne. Według niektórych ludzi homoseksualizm jest wrodzony, uwarunkowany genetycznie, jest czymś naturalnym¹. Pomija się jednak fakt, że z takim stylem życia wiąże się spora liczba poważnych fizycznych i emocjonalnych konsekwencji zdrowotnych.

Wiek XX dokonał rewolucji w podejściu do homoseksualizmu. Lekarze, psycholodzy, seksuolodzy uważnie przyglądają się środowisku gejowskiemu i próbują odnaleźć odpowiedź na nurtujące od wieków pytania takie jak: czym naprawdę jest homoseksualizm, skąd się bierze, co stanowi jego istotę.

Przez ostatnie lata, nie uważa się homoseksualizmu za chorobę, tak jak to traktowała medycyna do 1973 roku. Po tym roku seksualność i jej formy nie są zagadnieniami z kategorii zdrowie – choroba, zaś psychiatria przestała uważać, że homoseksualizm jest zaburzeniem. Mimo różnych opinii oraz wbrew wrażeniu jakie stwarzają media co do etiologii orientacji homoseksualnej istnieje zgoda wśród naukowców, że tak zwany „gen homoseksualizmu” nie został nigdy odkryty.

Sposób spostrzegania tego zjawiska we współczesnej Polsce przyjmuje charakter postaw tolerancyjnych, co ma miejsce rzadko, po negatywnie uprzedzenia i praktyki dyskryminacyjne, co jest zauważalne znacznie częściej. Cha-

¹ Wyzwolenie w Chrystusie jako zasada działań pastoralnych wobec osób o orientacji homoseksualnej – II, Krościenko 2001, Wyd. Światło – Życie, s. 3.

rakter tych postaw jest warunkowany licznymi zmiennymi psychologicznymi i społeczno – demograficznymi².

1. Pojęcie postawy

Słowo „postawa” jest słowem wieloznacznym. Wieloznaczność ta płynie głównie stąd, iż problematyką postaw zajmują się przedstawiciele różnych nauk, np.: psychologia, socjologia, pedagogika, filozofia. Termin „postawa” jest również często używany w mowie potocznej, codziennej w wieloaspektowym znaczeniu³.

Po raz pierwszy termin „postawa” pojawił się w pracach H. Spencera i A. Baina. Przez postawę rozumieli oni psychiczny stan gotowości do słuchania, uczenia się czegoś, stan, który jest warunkiem przyswojenia sobie prawdziwej wiedzy⁴.

Klasyczna psychologia do wypracowania pojęcia postawy podeszła opierając się na założeniach atomistyczno - asocjacyjnych. Prawami kojarzenia się elementów starano się wyjaśnić zjawiska takie jak: spostrzeganie, pamięć, myślenie oraz osobowość. Z czasem jednak badania stwarzały trudności stosowania tak uproszczonego wyjaśnienia, dlatego wprowadzono dodatkowe pojęcia, jak apercpcja, tendencja determinująca, umysłowe nastawienie. Zastosowanie słowa „nastawienie”, stanowiło podstawę do wprowadzenia na grunt psychologii terminu „postawa”. Według S. Exner, W. Wundt, N. Ach, H. Watt, L. Lange nastawienie jest stanem przygotowania do stosunkowo wąskiego zakresu reakcji i dotyczy ono spostrzegania tylko określonych przedmiotów, rozwiązywania pewnych zadań czy wykonywania odpowiednich czynności. Jest ono wynikiem wcześniejszych doświadczeń bądź słownej instrukcji⁵. Jak pisze T. Mądrzycki według Allporta postawa jest pewnym stanem gotowości, charakteryzującym się następującymi cechami:

- a) ma wyraźnie określony przedmiot odniesienia - zawsze dotyczy kogoś lub czegoś,
- b) może być specyficzna lub ogólna,

² E. Wysocka, Homoseksualizm – norma czy patologia? Istota, charakterystyka, przyczyny, główne typologie, problemy adaptacyjne, proces ujawniania się i terapia homoseksualizmu, W: *Auxilium Socjale. Wsparcie społeczne*, nr 1 (29) 2004, Katowice – Warszawa, Wyd. Naukowe Śląsk, s. 1-2.

³ Z. Chlewiński, Postawy a cechy osobowości, Lublin 1987, Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, s. 11.

⁴ Tamże, s. 111.

⁵ T. Mądrzycki, Psychologiczne prawidłowości kształtowania się postaw, Warszawa 1970, Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych, s. 12-13.

- c) oznacza zwykle akceptację lub odrzucenie, są przychylnie lub nieprzychylnie⁶.

Obecnie w psychologii społecznej istnieje wiele definicji pojęcia „postawa”. Sposób jego definiowania zależy przeważnie od tego, jaką koncepcję teoretyczną przyjmuje dany psycholog społeczny za punkt wyjścia swojej definicji. Można wyróżnić trzy grupy definicji postaw: definicje nawiązujące do tradycji behawiorystycznej; definicje nawiązujące do koncepcji socjologicznej, zwracające uwagę na stosunek nosiciela postawy do jej przedmiotu; definicje nawiązujące do względnie współczesnej teorii poznawczej⁷.

Koncepcja behawiorystyczna czy teoria uczenia się zwraca uwagę na zachowanie osobnika, na jego reakcje wobec przedmiotów świata zewnętrznego, a w tym przedmiotów społecznych. Należy dodać, że nie chodzi tu o przypadkowe sposoby zachowania się, lecz o zachowania powtarzające się i konsekwentne, to znaczy takie, które pojawiają się kiedy tylko występuje dana sytuacja czy dany przedmiot i które, są do siebie podobne⁸. Przykładem tego rodzaju ujęcia postawy może być definicja D. Cambella. Według niego społeczna postawa jednostki jest trwałym syndromem reakcji zgodnych względem pewnego stanu społecznego przedmiotu. Postawa jest zmienną empiryczną dającą się zaobserwować i doświadczyć⁹. Podobnie definiują postawę także inni uczeni. Warto tu wymienić W.M. Fuson, W.A. Scoll.

Drugą grupę definicji pojęcia postawy, stanowią definicje nawiązujące do koncepcji socjologicznej. Zwracają one uwagę na stosunek nosiciela postawy do jej przedmiotu. Na przełomie XIX i XX wieku pojawiły się pierwsze próby określenia terminu „postawa” w naukach o społecznym zachowaniu. Pojawienie się pojęcia „postawa” w jego obecnym znaczeniu to zasługa socjologów takich jak F. Znaniecki i W. I. Thomas. W roku 1918 zdefiniowali postawę jako cechę psychiczną jednostki, powiązaną ze światem otaczających ich wartości kulturowych. Według powyższych autorów postawa jest procesem indywidualnej świadomości. Proces ten określa rzeczywistą lub możliwą działalność jednostki wobec społecznego świata¹⁰.

⁶ Tamże, s. 14.

⁷ H. Słotwińska, Kształtowanie postaw religijnych na katechezie, Lublin 2004, Wyd. POLIHYMNIA, s. 113.

⁸ S. Mika, Psychologia społeczna, wyd. IV, Warszawa 1982, Państwowe Wydawnictwo Naukowe, s. 112.

⁹ T. Mądrzycki, dz. cyt., s. 16.

¹⁰ H. Słotwińska, dz. cyt., s.115.

Trzecia grupa definicji nawiązuje do teorii poznawczych w psychologii. Według tej koncepcji postawa jest zarazem stanem motywacyjnym oraz działaniem czy reagowaniem. Autorem, który w ten sposób pojmuje postawę jest R. B. Cattell. Definiuje on postawę jako tendencję do działania w szczególny sposób w jakiejś sytuacji. Jest ona reakcją na określoną sytuację bodźcową. R. B. Cattell uważa, że postawa nie jest tylko tendencją do działania, gdyż w rzeczywistości od czasu do czasu przechodzi w działanie¹¹. W związku z powyższymi definicjami napotyka się trudności w jednoznacznym rozumieniu tego terminu.

2. Komponenty i cechy postaw

Postawa składa się z trzech zasadniczych komponentów: poznawczy, element emocjonalny, postawy oraz element behawioralny¹². Wszystkie składniki postawy wzięte jako całość tworzą mniej lub bardziej zwarty system. U niektórych jednostek jakiś składnik może być wyeksponowany, a inny nie¹³. W skład komponentu poznawczego postawy wchodzi wiadomości dotyczące przedmiotu postawy, przekonania, przypuszczenia lub wątpliwości. Zasadniczą rolę pełnią w nim przekonania, które można określić jako intelektualny stan pewności o rzeczywistości lub słuszności jakiegoś przedmiotu bądź stanu rzeczy¹⁴.

Jak czytamy w książce T. Mądrzyckiego z postawami wiążą się różne uczucia, takie jak radość, czułość, miłość, zachwyty, współczucie i ich przeciwieństwa. Poszczególne cechy lub aspekty przedmiotu postawy wywołują mniej lub bardziej odmienne uczucia. Dokonując uogólnienia i uproszczenia można powiedzieć, że przedmiot postawy wywołuje uczucia dodatnie lub ujemne¹⁵. W skład postawy wchodzi jeszcze komponent behawioralny (zachowaniowy). Komponent ten tworzą reakcje mimiczne, pantomimiczne, wokalne, werbalne, i działania. Składnik ten występuje w postawie, gdy jest w niej zawarty mniej lub bardziej jednorodny zespół dyspozycji do zachowania się w określony sposób wobec jej przedmiotu¹⁶.

Podsumowując należy podkreślić iż komponenty postawy są wzajemnie uwarunkowane i powiązane co wskazuje na jej spójność. Spójność jest wyrazem dojrzałej postawy. Człowiek dorosły posiadający dojrzałą osobowość charak-

teryzuje się spójnością w kontekście trzech wymiarów¹⁷. Wszystkie, wyżej wymienione komponenty posiadają wiele wspólnych cech takich jak: treść przedmiotowa, zakres, kierunek, siła, złożoność, zwartość, trwałość. Treścią przedmiotową jest to, do czego kieruje się myślenie, odczuwanie i działanie człowieka. W związku z powyższym przedmiotem postawy może być wszystko, co istnieje i ma jakieś znaczenie na zaspokojenie potrzeb ludzi oraz przedstawia dla nich jakąś wartość pozytywną bądź negatywną¹⁸.

Drugą cechą postawy jest jej zakres, oznacza to, że może dotyczyć indywidualnego przedmiotu lub też może odnosić się do większej liczby przedmiotów. Związku z tym postawy mogą różnić się między sobą zakresem, czyli liczbą przedmiotów, których dotyczą¹⁹. Inną cechą postawy jest kierunek. Cecha ta oznacza pozytywny lub negatywny rodzaj ustosunkowania się do przedmiotu postawy. Oznacza to, że postawa może być dwubiegunowa²⁰.

Siła to kolejna cecha postaw. Wskaźnikiem siły postawy może być liczba negatywnych lub pozytywnych ocen określonego przedmiotu. Jak wiadomo, w związku z określonym przedmiotem postawy można przeżywać słabe lub silne stany emocjonalne, które również wskazują na siłę postawy²¹. Następną cechą postaw jaką należy wymienić jest złożoność. Cecha ta polega na tym, że każdy z komponentów postawy może różnić się co do liczby, jakości tworzących ją elementów i relacji zachodzących między nimi²². Zwartość - dalsza cecha postawy - znaczy to, że postawa składa się z trzech fundamentalnych komponentów, które są ze sobą zgodne w pewnym stopniu.

Według D. Krecha, zwartość określa się stopniem zgodności między wszystkimi komponentami pod względem złożoności oraz wartości (kierunku i siły)²³.

Ostatnią cechą postawy jest trwałość. Gdyby nie było stałości reakcji związanych z danym przedmiotem lub gdyby ta trwałość była bardzo krótka, to nie moglibyśmy powiedzieć, że jest to postawa, lecz chwilowe nastawienie.

¹⁷ M. Z. Stepulak, Wybrane zagadnienia z psychologii osobowości, Lublin 2001, s. 74.

¹⁸ H. Słotwińska, dz. cyt., s. 137-138.

¹⁹ T. Mądrzycki, dz. cyt., s. 27-28.

²⁰ H. Słotwińska, dz. cyt., s. 141.

²¹ S. Mika, Psychologia społeczna, wyd. IV, Warszawa 1982, Państwowe Wydawnictwo Naukowe, s. 120.

²² Z. Chlewiński, dz. cyt., s. 11.

²³ T. Mądrzycki, s. 30.

¹¹ Tamże., s. 120.

¹² E. Aronson, T. D. Wilson, R. M. Akert, Psychologia społeczna. Serce i umysł, Wydanie I, Poznań 1994, Wyd. Zysk i S-ka, s. 314.

¹³ H. Słotwińska, dz. cyt., s. 128.

¹⁴ T. Mądrzycki, dz. cyt., s. 25.

¹⁵ Tamże, s. 25.

¹⁶ H. Słotwińska, dz. cyt., s. 132.

Dlatego by móc dokonać charakterystyki postawy należy określić jej stopień trwałości²⁴.

Podsumowując dotychczasowe rozważania na temat komponentów i cech postaw można stwierdzić, że postawa składa się z trzech podstawowych struktur: intelektualnej, uczuciowo - motywacyjnej i behawioralnej. Komponenty te charakteryzują się cechami takimi jak: treść przedmiotowa, zakres, kierunek, siła, złożoność, zwartość i trwałość.

Poszczególne postawy nie są od siebie niezależne, lecz są w większym lub mniejszym stopniu powiązane, w ten sposób tworzą określone zespoły, dlatego dalsza część pracy będzie poświęcona rozwojowi postaw.

3. Typologia postaw

Celem niniejszego podrozdziału jest ukazanie zasadniczego podziału postaw jaki udało się wypracować psychologom. Za podstawę przyjmuje się omawiane wcześniej cechy postaw. Każda z tych cech stanowi kryterium odrębnego podziału, co w konsekwencji daje szereg podziałów postaw. W dalszej części pracy podziały te zostaną przedstawione.

Przyjmując za podstawę treść można wyróżnić postawy: moralne, polityczne, religijne, estetyczne i inne. Niniejszy podział nie jest jednak adekwatny i nie jest wyczerpujący, dlatego według wyżej wymienionego kryterium, postawy można podzielić na: personalne, rzeczowe oraz niepersonalne i nierzeczowe²⁵. Do postaw personalnych zaliczamy postawy wobec osób, te zaś dzielimy na intrapersonalne (w stosunku do samego siebie), interpersonalne (w stosunku do innych jednostek) i grupowe (wobec grup społecznych).

Postawy rzeczowe dotyczą przedmiotów, na przykład takich jak: samochód, książki²⁶. Postawy niepersonalne i nierzeczowe dotyczą postaw wobec instytucji, norm społecznych, czynności społecznych, teorii naukowych i filozoficznych, doktryn społecznych, religii i tym podobnym²⁷.

Przyjmując za kryterium podziału zakres postawy to można podzielić je na jednostkowe i ogólne. Postawy jednostkowe dotyczą jednego przedmiotu, zaś ogólne - więcej niż jednego przedmiotu. Kolejnym kryterium jest kierunek lub znak. W tym przypadku postawy można podzielić na pozytywne i negatywne. W podobny sposób postawy można podzielić biorąc pod uwagę siłę.

Tu dzielimy je na słabe i silne²⁸. Następnym wskaźnikiem jest złożoność postawy. Biorąc pod uwagę tę cechę postawy można podzielić postawy pełne i niepełne²⁹. Zwartość - to kolejne kryterium klasyfikacji postaw. Ze względu na stopień zwartości, postawy dzielimy na zintegrowane silnie i zintegrowane słabo. Tak samo biorąc pod uwagę trwałość, mówimy o postawach trwałych i mało trwałych³⁰.

Podsumowując niniejszy podrozdział można stwierdzić, iż w psychologii najczęściej za podstawę klasyfikacji przyjmuje się cechy postaw.

4. Kształtowanie i zmiana postaw

Kształtowanie się postaw i ich rozwój rozpoczyna się od momentu zetknięcia się podmiotu z przedmiotem postawy, w sposób bezpośredni bądź poprzez słowo. Pierwsze zetknięcie nie przyczynia się od razu do podmiotowo - przedmiotowego związku, dlatego aby ukształtowała się postawa, związek ten musi być utrwalony poprzez wielokrotne bezpośrednie kontakty podmiotu z przedmiotem. Musi również wystąpić wzbogacanie informacji o tym związku oraz rozmyślanie i uczuciowe wzmocnienie³¹.

Istnieje bardzo dużo koncepcji kształtowania się postaw. Główną przyczyną tej różnorodności są różne źródła postawy i drogi ich formowania³². Poniżej zostaną zaprezentowane wybrane koncepcje procesu dotyczącego kształtowania się postaw - G. W. Allporta, B. Wojciszke oraz T. Mądrzyckiego. Wybór tych autorów nie jest przypadkowy. Każdy z nich inaczej postrzega proces kształtowania się postaw.

G. W. Allport, wyróżnił cztery podstawowe warunki sprzyjające kształtowaniu się postaw, są nimi: a) integracja - polega na gromadzeniu wiedzy oraz doświadczeń, które mogą wywierać jednokierunkowy wpływ na jednostkę, b) dyferencjacja - polega na tym, że wyodrębnia się jakaś postawa szczegółowa z istniejącej już postawy bardziej ogólnej, c) trauma - jest to silne, niezwykle doświadczenie w sensie pozytywnym, jak i w negatywnym, d) adopcja - która polega na naśladowaniu osób społecznie zaakceptowanych³³.

²⁸ T. Mądrzycki, dz. cyt., s. 32.

²⁹ Tamże, s. 32.

³⁰ Tamże, s. 32.

³¹ H. Słotwińska, dz. cyt., s. 147-148.

³² Tamże, s. 148.

³³ H. Słotwińska, dz. cyt., s. 148-149.

²⁴ Tamże, s. 30.

²⁵ H. Słotwińska, dz. cyt., s. 166.

²⁶ Tamże, s. 166.

²⁷ Tamże, s. 166.

B. Wojciszke wyróżnia trzy najważniejsze mechanizmy genezy postaw: postawa jako rezultat przekonań, postawa jako rezultat emocji oraz postawa jako rezultat zachowań. Oznacza to, że nasz emocjonalny stosunek do obiektu wynika ze świadomych opinii na jego temat³⁴. Postawa jako rezultat emocji jest bardzo często występującym mechanizmem kształtowania się postawy.

Mechanizm ten polega na tym, że wielokrotne pojawianie się obiektu, któremu towarzyszy nagroda, prowadzi do wykształcenia pozytywnego stosunku do tego obiektu. Pojawienie się tego samego obiektu w trakcie zdarzenia karzącego prowadzi do powstania stosunku negatywnego³⁵. Postawy mogą także powstawać na skutek naszych zachowań kierowanych na ich obiekt. Według tej koncepcji, postawy rozpoznajemy w podobny sposób do tego, w jaki rozpoznajemy stany i postawy innych ludzi to znaczy na zasadzie obserwacji zachowania i warunków, w jakich się ono pojawia³⁶.

Wspomniany już T. Mądrzycki podaje dwa zasadnicze czynniki kształtowania się postaw. Należą do nich: czynniki społeczne i czynniki indywidualne. Wśród czynników społecznych wyróżnia: wpływ kultury, wpływ podstawowych grup społecznych oraz wpływ osób znaczących. Do indywidualnych czynników, które oddziałują na kształtowanie się postaw zaliczamy: wiedza, inteligencja, lęk, płęć i wiek³⁷.

Podsumowując należy jeszcze raz podkreślić, iż istnieje bardzo dużo koncepcji kształtowania się postaw. Główną przyczyną tej niejednorodności są różne źródła postawy i drogi ich kształtowania.

5. Problematyka homoseksualizmu

Od niepamiętnych czasów na świecie żyją ludzie odczuwający potrzebę nawiązywania intymnych kontaktów –zarówno emocjonalnych, jak i cielesnych z osobami tej samej płci. W niektórych społeczeństwach i epokach praktyki homoseksualne uważane były za coś normalnego, a nawet godnego pochwały, w innych natomiast uważano je za przejaw zepsucia i grzechu³⁸.

W ostatnich latach obserwuje się niebywały wzrost zainteresowania homoseksualizmem, które nie ogranicza się tylko do mass mediów i wydawnictw.

³⁴ B. Wojciszke, Postawy i ich zmiana, w: J. Strelau, Psychologia. Podręcznik akademicki, T. 3, Gdańsk 2000, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, s. 80.

³⁵ Tamże, s. 81.

³⁶ Tamże, s. 83.

³⁷ H. Słotwińska, dz. cyt., s. 159

³⁸ R. Aldrich (red.), Geje i lesbijki: życie i kultura, Kraków, (brak roku wydania), Wyd. Universitas, s. 7-8.

Powstały ośrodki lecznicze ukierunkowane na pacjentów homoseksualnych, przeprowadzono liczne badania naukowe i socjoseksuologiczne, organizowano również sympozja i konferencje naukowe poświęcone problemom z tej dziedziny. Pierwszą naukową monografią, wszechstronnie omawiającą to zagadnienie jest książka A. Boczkowskiego pod tytułem „Homoseksualizm”, która ukazała się w 1988 roku³⁹.

Celem niniejszego artykułu jest wyjaśnienie czym jest homoseksualizm, przedstawienie jego historycznego zarysu, typologii a także profilaktyki.

5. 1. Pojęcie i zarys historyczny homoseksualizmu

Pojęcie homoseksualizmu wprowadził K. M. Kertbeny w roku 1869. Definicja ta służyła do określenia specyficznego zaburzenia seksualności, która w odróżnieniu od różnych dewiacji seksualnych nie jest bezpośrednio powiązana z charakterem seksualnych praktyk, odbiegających od powszechnie przyjętych norm, ale jedynie z ich ukierunkowaniem⁴⁰.

Samo powstanie nazwy „homoseksualizm”, zdaniem M. Foucaulta wywarło znaczący wpływ na kształtowanie się nowej świadomości społecznej. O ile pojęcie „sodomia” określało wszystkie osoby dopuszczające się aktów sodomii, o tyle „homoseksualistów” zaczęto spostrzegać jako osoby obdarzone specyficzną, wrodzoną i nienaruszalną tożsamością płciową⁴¹.

Definicja homoseksualizmu zależy od przyjętych kryteriów definicyjnych (behawioralnych, identyfikacyjnych). Orientacja seksualna jest zjawiskiem złożonym, na co wskazują poniższe sposoby jej definiowania: a) kontakt seksualny między osobami tej samej płci, b) psychologicznie motywowana preferencja do nawiązywania kontaktów emocjonalnych i fizycznych z osobą tej samej płci, c) trwała preferencja do fizycznego i uczuciowego kontaktu z osobą tej samej płci osoby mającej świadomość odrębności płci, przy dostępności płci odmiernej, d) zburzenie wyrażające się brakiem adaptacji do heteroseksualnych norm współżycia narzuconych społecznie i kulturowo, e) dewiacja seksualna w postaci nietypowego odchylenia seksualnego w zakresie obiektu, czyli popęd seksualny skierowany do osób tej samej płci⁴². Najprostsza definicja określa

³⁹ Z. Lew-Starowicz, M. Lew-Starowicz, Homoseksualizm, Warszawa 1999, PZWL, s. 7.

⁴⁰ E. Wysocka, Homoseksualizm – norma czy patologia? Istota, charakterystyka, przyczyny, główne typologie, problemy adaptacyjne, proces ujawniania się i terapia homoseksualizmu, W: *Auxilium Socjale. Wsparcie społeczne*, nr 1 (29) 2004, Katowice – Warszawa, Wyd. Naukowe Śląsk, s. 3.

⁴¹ R. Aldrich (red.), dz. cyt., s. 10-11.

⁴² E. Wysocka, dz. cyt., s. 3.

„homoseksualizm” (gr. *homos* – jednakowy, ten sam, taki sam; łac. *xualis* – płciowy) jako: trwały, wyłączny lub dominujący pociąg seksualny do osób tej samej płci, który najczęściej wyraża się w kontaktach cielesnych. Współcześnie mężczyźni o orientacji homoseksualnej określa się słowem „gej” (ang. *gay* – wesoly), zaś w odniesieniu do kobiet używa się sformułowania „miłość lesbijska” lub „miłość safijska”⁴³.

R. Cohen konstruuje definicję homoseksualizmu kierując się kryterium motywacji stanowiących podłoże skłonności do osób tej samej płci, zestawiając przy tym podstawowe czynniki przyczyniające się do rozwoju orientacji homoseksualnej, co przedstawia poniższy rysunek⁴⁴.

Rysunek 2. Definiowanie homoseksualizmu

1. Homoseksualizm jest objawem
 - * reakcją obronną na aktualne konflikty
 - * reakcją na nierozwiązane problemy z dzieciństwa
 - * popęd do spełniania swoich potrzeb emocjonalnych
 2. Homoseksualizm jest stanem o podłożu emocjonalnym
 - * potrzeba miłości
 - * potrzeba identyfikacji płciowej
 - * lęk przed intymnością w relacji z osobą przeciwnej płci
 3. Homoseksualizm jest zaburzeniem więzi z tą samą płcią
 - * brak więzi z rodzicem tej samej płci
 - * brak więzi z osobą tej samej płci
 - * brak więzi z własnym ciałem
 - * brak więzi z własną płcią
- zaburzenie więzi z tą samą płcią

Źródło: R. Cohen, *Wyjść na prostą. Rozumienie i uzdrawianie homoseksualizmu*, Kraków 2002, Wyd. WAM, s. 55.

W związku z powyższym schematem homoseksualizm jest objawem ponieważ uczucia, myśli i pragnienia stanowią symptomy ukrytych problemów i są

⁴³ K. Glombik, *Homoseksualizm*, W: A. Muszla (red.), *Encyklopedia bioetyki*, Radom 2005, Polskie Wydawnictwo Encyklopedyczne POLWEN, s. 187.

⁴⁴ E. Wysocka, dz. cyt., s. 4.

reakcją na bieżące konflikty, sposobem leczenia bólu i złego samopoczucia. Homoseksualizm odzwierciedla nierozwiązane urazy z dzieciństwa, dawne emocje, uczucia, rany, które nigdy nie zostały wyleczone⁴⁵. Homoseksualizm jest również stanem posiadającym źródło w emocjach, nie mających podłoża seksualnego. Wynika z potrzeby i poszukiwania miłości ze strony rodzica tej samej płci⁴⁶. Zainteresowanie tematem homoseksualizmu można odnaleźć we wszystkich starożytnych cywilizacjach. Powyższy wątek pojawia się w mitologii, w kodeksach prawnych, w literaturze, w sztuce, w tekstach sakralnych⁴⁷.

W XIX wieku nastąpiła zmiana w podejściu do homoseksualizmu. Przyczyniły się do tego badania lekarza R. Krafft-Ebinga, na podstawie których uznano homoseksualizm za chorobę. Również w tym wieku rozpoczął się proces depenalizacji homoseksualizmu. Pierwszym krajem, który zniósł karalność czynów homoseksualnych była Francja (1810), następnie to: Belgia, Luksemburg, Hiszpania i Portugalia. Polska zniósła karalność homoseksualizmu w 1932 roku⁴⁸. W roku 1973 homoseksualizm został wykreślony przez APA (Amerykańskie Towarzystwo Psychiatryczne) z DSM (Podręcznik diagnostyczny i statystyczny Amerykańskiego Towarzystwa Psychiatrycznego). Na podstawie tej decyzji WHO (Światowa Organizacja Zdrowia), uczyniła to samo, wykreślając ze swego podręcznika diagnostycznego ICD (Międzynarodowa Statystyczna Klasyfikacja Chorób i Problemów Zdrowotnych) w roku 1991⁴⁹.

Warto zwrócić uwagę na to, iż po raz pierwszy w historii o skreśleniu czegoś z listy chorób zdecydowały nie badania naukowe, a przeprowadzone referendum wśród psychiatrów i psychologów. Jedną z osób, która doprowadziła do skreślenia homoseksualizmu z listy zaburzeń był R. Spitzer. Ta sama osoba, po latach przyznała się do pomyłki po przeprowadzonych badaniach wśród osób o orientacji homoseksualnej, które poddały się terapii. Padania przedstawiły, że przed jej rozpoczęciem 2% gejów uważało, że „spełnia się” w relacji heteroseksualnej. Po terapii 66% mężczyzn stwierdziło, że są zdolni do trwania w związku z osobą płci przeciwnej⁵⁰. Przeprowadzone w kwietniu 2001 roku badania przez CBOS (Centrum Badania Opinii Społecznej) dotyczące

⁴⁵ R. Cohen, dz. cyt., s. 54-55.

⁴⁶ E. Wysocka, dz. cyt., s. 6.

⁴⁷ Z. Lew-Starowicz, M. Lew-Starowicz, *Homoseksualizm*, Warszawa 1999, PZWL, s. 61.

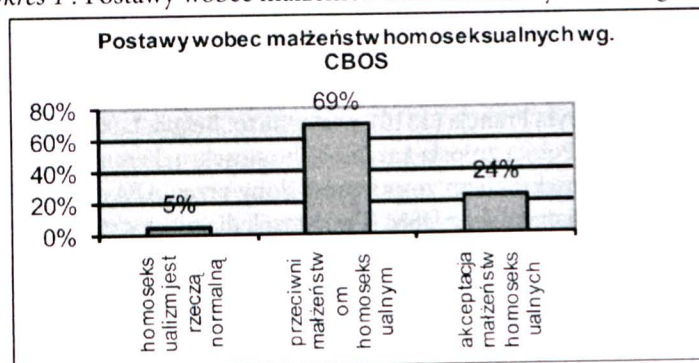
⁴⁸ K. Glombik, *Homoseksualizm*, W: A. Muszla (red.), *Encyklopedia bioetyki*, Radom 2005, Polskie Wydawnictwo Encyklopedyczne POLWEN, s. 188.

⁴⁹ O. Chaire, *ABC o homoseksualizmie*, Kraków 2008, Wyd. WAM, s. 31.

⁵⁰ J. Dziedzina, *Homo-lobby* nr 1, W: *Gość Niedzielny*(2008) nr 19, s. 35.

postaw wobec małżeństw homoseksualnych ukazały, że 5% badanych respondentów i respondentek uważa, że homoseksualizm jest rzeczą normalną; 69% Polaków jest przeciwnych małżeństwom homoseksualnym zaś taką możliwość akceptuje 24% badanych. Dalsze badania wykazały, że 88% badanych uważa, że homoseksualizm jest odstępstwem od normy, 47% respondentów stwierdza, że jest to odstępstwo, które należy tolerować, zaś 41% uważa, że tego rodzaju odstępstwa nie wolno zaakceptować⁵¹.

Wykres 1. Postawy wobec małżeństw homoseksualnych według CBOS

Źródło: K. Kliszczyński, T. Kasiorek, dz. cyt., s. 6.

Obecnie homoseksualizm traktuje się jako szczególny przejaw preferencji seksualnej, bez osądu klinicznego. Jedynym wyjątkiem jest homoseksualizm odrzucony przez ego (osoba uporczywie chce zmienić swoje preferencje seksualne). W najnowszym zestawieniu zaburzeń psychicznych psychiatrycznych jest to jedyna forma homoseksualizmu sklasyfikowana jako zaburzenie psychiczne⁵².

Podsumowując niniejszy podrozdział można stwierdzić, iż zjawisko homoseksualizmu zajmuje specyficzne i szczególne miejsce wśród zachowań seksualnych, ponieważ obserwuje się jego występowanie we wszystkich kulturach i epokach historycznych. Sposób definiowania i spostrzegania zachowań

o charakterze homoseksualnym wskazuje na ambiwalentny stosunek do homoseksualistów. Przeprowadzane współcześnie wszelkie próby rozstrzygnięcia dotyczące homoseksualizmu na gruncie naukowym, wskazują, że do końca nie jesteśmy w stanie określić, czy homoseksualizm stanowi jeden z przejawów dewiacji, czy też można go uznać za normę.

5. 2. Typologia homoseksualizmu

Pierwszą próbę dotyczącą typologii homoseksualizmu podjął Z. Freud, który podzielił ich na pięć typów, zgodnie ze stworzoną przez siebie teorią rozwoju psychoseksualnego. Typ preedypalny dotyczy osób, u których wystąpiła fiksacja rozwojowa od momentu urodzenia do 3 lat. U tych ludzi w motywacji homoseksualności dominuje podświadomy lęk, a identyfikacja z płcią jest zaburzona. Wynika to z separacji od matki we wczesnym wieku. Typ edypalny oznacza fiksację do fazy edypalnego rozwoju. Oznacza to, że identyfikacja z płcią ma charakter wtórny. Istnieje kompleks kastracyjny i lęk edypalny, regresja oralna i analna. Dominują konflikty w sferze ego i superego. Homoseksualność jest wyrazem alienacji. W typie sytuacyjnym zachowania mają charakter uświadomiony. Wiąże z przedstawicielami odmiennej płci jest nieudana i nie satysfakcjonująca. Typ różnicowany dotyczy związków młodych mężczyzn ze starszymi partnerami. Ostatnia grupa homoseksualistów nazywana jest typem ukrytym i dotyczy osób, które mają zaburzone relacje z rodzicami. Wczesne uwarunkowanie i mechanizmy są podświadome, dopiero w późniejszym wieku rozwijają się i są świadome⁵³. Pierwszymi osobami, które wprowadziły testy psychologiczne umożliwiające stwierdzenie cech męskich i żeńskich u homoseksualistów byli amerykańscy badacze – Terman i Miles. Swój test zastosowali w stosunku do 77 mężczyzn określanych jako pasywni homoseksualiści oraz 46 mężczyzn określanych jako aktywni homoseksualiści. Na podstawie powyższych badań autorzy wyciągnęli wniosek, że istnieją dwa odmienne typy homoseksualistów: męscy – aktywni oraz kobiety – pasywne⁵⁴.

Typ aktywny spełnia rolę „męską”. Oznacza to, że są zdobywcy, uwodzący, energiczni, narzucają swoją wolę. Kobiety homoseksualistki często upodabniają się do mężczyzn ubiorem i sposobem zachowania się. Typ bierny spełnia rolę „kobiecą”. Takie osoby pozwalają się uwodzić, zdobywać i podporządkowują się partnerowi. Duża część homoseksualistów nie wykazuje zdecydowanego typu

⁵¹ K. Kliszczyński, T. Kasiorek, Raport o dyskryminacji i nietolerancji ze względu na orientację seksualną w Polsce, Wydanie I, grudzień 2003, Stowarzyszenie Lambda Warszawa, s. 6.

⁵² A.S. Reber, E.S. Reber, Homoseksualizm, W: Słownik psychologii, Warszawa 2008, Wyd. Naukowe SCHOLAR, s. 272.

⁵³ Z. Lew-Starowicz, M. Lew-Starowicz, dz. cyt., s. 129-130.

⁵⁴ K. Boczkowski, Homoseksualizm, Warszawa 1988, PZWL., s. 95-96.

aktywnego lub biernego, mogą spełniać i jedną i drugą rolę⁵⁵. Brak jednorodności może wynikać z różnic w genecie kształtowania się nastawień homoseksualnych oraz może znajdować odbicie w różnych formach ekspresji popędu seksualnego. Nie można także opisać jednoznacznie osobowości homoseksualisty, ponieważ różnice indywidualne nie są wyznaczane odmienną orientacją seksualną. Specyfika charakterologii i osobowości wynika z określonych doświadczeń życiowych, które mają swoje źródło w odmienności seksualnej.⁵⁶

Pociąg seksualny do tej samej płci można również podzielić ze względu na spójność z pragnieniem preferencji na egosyntoniczny i egodystoniczny. Homoseksualizm egosyntoniczny występuje wówczas kiedy jest spójność z pragnieniem preferencji seksualnych, który jednostka akceptuje. Homoseksualizm egodystoniczny jest niespójny, który jednostka chciałaby zmienić⁵⁷. Wśród homoseksualistów, podobnie jak i u heteroseksualistów, można ze względu na najbardziej zewnętrzne i tym samym najbardziej widoczne cechy wyglądu i zachowania wyodrębnić typ „zdobywcy”, „siłacza” oraz typ „nienawidzący kobiet”. Cechą wiodącą pierwszego typu jest zainteresowanie się partnerem jedynie do momentu jego zdobycia („Don Juan”) lub zainteresowanie partnerem, który nie miał jeszcze żadnych kontaktów seksualnych („Don Giovanni”). Typ „siłacza” koncentruje się na własnym ciele. Pragnie być on obiektem zainteresowania i podziwu ze strony partnerów. Do kategorii homoseksualistów „nienawidzących kobiet” zaliczane są te osoby, które miały patologiczne i traumatyczne doświadczenia z kobietami⁵⁸.

Inną klasyfikację przejawu homoseksualizmu przedstawia W. Bräutigama. Dzieli on homoseksualistów na cztery grupy. Za kryterium podziału przyjął podłoże preferencji seksualnych, a zarazem potencjalne możliwości ich leczenia. W pseudohomoseksualizmie praktyki homoseksualne mają podłoże motywacyjne, które nie są związane z homoseksualizmem ale z innymi zewnętrznymi, przeważnie instrumentalnymi motywami np. materialnymi. Homoseksualizm rozwojowy jest związany z zaleganiem fazy rozwojowej seksualizmu dziecięcego. Związku z tym ma charakter naturalny, który wynika z cech rozwojowych seksualizmu. Homoseksualizm zastępczy jest głównie

wyzwalany przez pewne zahamowania psychiczne, które leżą u podłoża nerwicy lub niedojrzałej osobowości. Przejawia się zahamowaniem lub lękiem przed heteroseksualnością i ludźmi płci przeciwnej. Homoseksualizm właściwy, jako jedyny jest warunkowany prawdziwymi skłonnościami homoseksualnymi. Przejawia się w zachowaniu, ale także w wyobrażeniach i pewnych cechach osobowości homoseksualisty⁵⁹. Należy również zwrócić uwagę na to, że są ludzie, którzy utrzymują kontakty homoseksualne z osobami własnej płci – nie będąc homoseksualistami. Jest to aktywność namiastkowa, spowodowana pewnymi okolicznościami np. długotrwałym brakiem kontaktu z kobietami u marynarzy, więźniów czy żołnierzy. Takie osoby nazywane są biseksualistami, współżyją z kobietami i z mężczyznami⁶⁰.

Podsumowując niniejszy podrozdział warto zwrócić uwagę iż nie ma jednej, typologii homoseksualizmu. Niektórzy autorzy dokonywali odmiennych klasyfikacji preferencji seksualnych. Jedni przyjmowali za kryterium podziału genetykę kształtowania się nastawień homoseksualnych, inni spójność z pragnieniem preferencji, a inni zwracali uwagę na najbardziej zewnętrzne i tym samym najbardziej widoczne cechy wyglądu i zachowania.

5. 3. Etiologia homoseksualizmu

Przeprowadzono wiele badań naukowych i postawiono różne hipotezy tłumaczące powstanie homoseksualizmu. Przyczyny homoseksualizmu można podzielić na dwie zasadnicze grupy. Według pierwszej, homoseksualizm jest związany z nieprawidłową lub niedostateczną czynnością hormonalną w okresie płodowym i/lub noworodkowym (wywierają wpływ na ośrodki mózgowe w podwzgórzu). Druga hipoteza zakłada, że homoseksualizm związany jest z czynnikami psychicznymi i emocjonalnymi, które wywierają wpływ głównie w okresie dzieciństwa lub dojrzewania⁶¹.

Kallman starał się wykazać, czy homoseksualizm jest uwarunkowany genetycznie. Przeprowadził obszerne badania mężczyzn bliźniaków, którzy byli homoseksualistami. W tym celu zebrał on 85 par mężczyzn bliźniąt, spośród których przynajmniej jeden był homoseksualista. W tej próbie badawczej znajdowało się 45 par bliźniąt dwujajowych i 40 par jednojajowych. Wyniki jakie uzyskał wykazały, że wśród bliźniąt dwujajowych 50 % homoseksualistów ma

⁵⁵ K. Imieliński, Zaburzenia psychoseksualne, Warszawa 1973, PZWL, s. 163.

⁵⁶ A. Saroł, Homoseksualizm – norma czy patologia?, W: *Psychoterapia*, nr 4 (1990), s. 10.

⁵⁷ J. Pałczyński, *Homoseksualizm*, W: J. Siuta (red), Słownik psychologii, Kraków 2005, Wyd. Zielona Sowa, s.104.

⁵⁸ K. Boczkowski, *Homoseksualizm*, Warszawa 1988, PZWL, s. 96-98.

⁵⁹ E. Wysocka, dz. cyt., s. 14.

⁶⁰ A. Jaczewski, J. Radomski, Wychowanie seksualne i problemy seksuologiczne wieku rozwojowego, Wyd. II, Warszawa 1986, PZWL s. 90.

⁶¹ A. Saroł, *Homoseksualizm – norma czy patologia?*, W: *Psychoterapia*, nr 4 (1990), s. 11.

braci, którzy również są homoseksualistami. Natomiast 100% braci bliźniąt jednojajowych, było również orientacji homoseksualnej. Badania Kallmana są poddawane wątpliwości ponieważ nie są przekonujące ze względu na sposób w jaki zostały dokonane oraz są zbyt idealne, by w pełni odpowiadały rzeczywistości⁶². Zarazem badania genetyczne jak i badania nad poziomem hormonów nie wykazują by czynniki te decydowały o nastawieniu homoseksualnym. W związku z tym większego znaczenia nabrały badania wskazujące na rolę czynników psychicznych, formujących nastawienie psychoseksualne⁶³. Zaburzenia więzi z ojcem to jeden czynnik niezbędny, żeby męski homoseksualizm zaczął się rozwijać. Ale dochodzą do niego jeszcze inne, poboczne czynniki, które nie zawsze pojawiają się razem⁶⁴. Relacje ojca homoseksualisty charakteryzują się tym, że są oni zazwyczaj nieobecni w rodzinie w sposób fizyczny bądź emocjonalny. Badania Saghira i Robinsa wykazały, że 84% homoseksualistów i jedynie 18% heteroseksualistów stwierdziło, że ich ojcowie byli obojętni i nie interesowali się nimi w okresie dzieciństwa. Tacy ojcowie nie bawili się ze swoimi synami, rzadko dzielili z nimi zainteresowania, często natomiast byli szorstcy i brutalni, używali w stosunku do nich określeń poniżających godność własną dziecka. Jedynie 13% badanych homoseksualistów przez Saghira i Robinsa, identyfikowało się w dzieciństwie ze swoim ojcem⁶⁵.

O ile związek homoseksualisty z ojcem jest zazwyczaj bardzo mały, o tyle jego związek z matką jest na ogół aż nazbyt silny. Takie matki charakteryzują się zbytnią zaborczością i nadmierną troskliwością. Najważniejszą cechą ich zachowania jest duża intymność w stosunku do swoich synów. Matki te w sposób jawny lub zakamuflowany wyrażały nieprawidłowe nastawienie i zachowanie seksualne, które wyrażało się przez emocjonalne wiązanie swoich synów ze sobą poprzez preferujące i uwodzicielskie zachowanie bądź przez kontrolujący stosunek do nich⁶⁶. Innym czynnikiem wpływającym na rozwój orientacji homoseksualnej może być faworyzowanie jednego z dzieci w rodzinie wielodzietnej. Badania Biebera, przeprowadzone na 95 matkach, które miały możliwość faworyzowania jednego z dzieci pokazały, że 88 wykazywało taką tendencję. Matki homoseksualistów najczęściej wyróżniały swego homoseksualnego syna, 18 matek faworyzowało innego syna, a 7 matek preferowało córki. Natomiast

⁶² K. Boczkowski, dz. cyt., s. 26-27.

⁶³ Tamże, s. 37.

⁶⁴ P. Kucharczyk, *Matki homo*, W: *Gość Niedzielny*, nr 13 (2008), s. 38.

⁶⁵ K. Boczkowski, dz. cyt., s. 44-45.

⁶⁶ Tamże, s. 47-48.

z 95 ojców homoseksualistów, 63 wyróżniało jedno z dzieci i jedynie 7 homoseksualnych synów było faworyzowanym dzieckiem⁶⁷. Rodzeństwo i pozycja w rodzinie to kolejny czynnik mogący warunkować rozwój homoseksualizmu. Jedną z teorii powstawania homoseksualizmu przypisuje duże znaczenie w jego powstawaniu nadmiernej opiece matki nad synem. Uwiedzenie, jako przyczyna rozwoju orientacji homoseksualnej, jest oceniana niejednoznacznie i budzi wiele kontrowersji. Do najczęstszych form uwiedzenia można zaliczyć: objaśnienie budowy narządów płciowych, zmuszenie pod groźbą bicia, perswazja, pieniądze, prośba uwodziciela. Werner stwierdził na podstawie przeprowadzonych badań, że o przyszłym losie człowieka decydują pierwsze znaczące kontakty seksualne. Jeśli większą przyjemność sprawi dorastającemu człowiekowi osoba tej samej płci, będzie on się skłaniał ku homoseksualizmowi⁶⁸.

Homoseksualizm, kojarzy się także z okresem adolescencji, ponieważ skłonności do tej orientacji mogą być związane z okresem dojrzewania płciowego bądź z wydłużonym wiekiem młodzieńczym. Może zdążyć się, że płciowość będzie podwójna. Oznacza to, że taką osobę pociągają jednocześnie chłopcy i dziewczęta albo na przemian. Na tym etapie rozwoju następuje kształtowanie się płciowości, związku z tym skłonności do homoseksualizmu mogą być przejściowe⁶⁹. Wyczerpująco i kompleksowo etiologię homoseksualizmu przedstawia R. Cohen. Według niego istnieje pewien układ zmiennych i występujących w różnych konfiguracjach czynników łącznie determinujących skłonności homoseksualne. Do tych bodźców zalicza: dziedziczność (predyspozycje genetyczne), temperament (nadmierna wrażliwość, kobiecość u mężczyzn, męskość u kobiet), zranienia heteroemocjonalne (u mężczyzn homoseksualnych nienormalnie bliskie wiązanie z matką, u kobiet patologiczne wiązanie z ojcem, blokujące identyfikację płciową), zranienia homoemocjonalne (doświadczenia rodzica tej samej płci jako oziębłego, nieobecnego, pasywnego), zranienia ze strony rodzeństwa (emocjonalne, umysłowe, fizyczne i seksualne nadużycia ze strony rodzeństwa tej samej płci, blokujące identyfikację z własną płcią), zranienia obrazu ciała (opóźnione dojrzewanie, ułomności fizyczne, przeradzające się w poczucie niskiej własnej wartości), nadużycia seksualne, zranienia społeczne

⁶⁷ Tamże, s. 42.

⁶⁸ Z. Lew-Starowicz, M. Lew-Starowicz, *Homoseksualizm*, Warszawa 1999, PZWL, s. 22-24.

⁶⁹ D. Ange, *Homoseksualizm. Czym jest? Do czego prowadzi?*, Kraków 1993, Wyd. „M”, s. 16.

lub w kontaktach z rówieśnikami, zranienia kulturowe (media, system oświaty, przemysł rozrywkowy)⁷⁰.

Podsumowując niniejszy podrozdział należy zwrócić uwagę na to, że przeprowadzono liczne badania nad przyczynami homoseksualizmu. W niektórych publikacjach przyczyny homoseksualizmu są dzielone na te, które są związane z nieprawidłową lub niedostateczną czynnością hormonalną. Oraz na te, które są związane z czynnikami psychicznymi i emocjonalnymi, mającymi wpływ głównie w okresie dzieciństwa i dojrzewania. Związku z tym, ich analiza, odkrycie ich znaczenia i oddziaływania na tożsamość płciową stanowi podstawę profilaktyki i leczenia.

5. 4. Profilaktyka i leczenie homoseksualizmu

Istnieje przekonanie, że homoseksualizm nie jest odosobnioną preferencją, ale wyrazem specyficznej neurotycznej osobowości, a dogmat jego nieodwracalności to mit. Homoseksualizm nie jest zaprogramowany, ani uwarunkowany genetycznie, ani nieodwracalny dlatego należy go leczyć jak inne depresje, fobie, obsesje czy inne anomalie seksualne. Uczucia i zachowania homoseksualne są nabyte najczęściej w wieku dorastania⁷¹.

Inni badacze zajmujący się problematyką homoseksualizmu, zakładają, że możliwość jego leczenia zależy od stopnia utrwalenia stereotypu seksualnego oraz od charakteru jego podłoża. Jeżeli stereotyp ten jest świeży, a tendencje heteroseksualne jedynie stłumione to szansa jego wyleczenia jest duża, gdyż homoseksualizm sytuacyjny zanika najczęściej wraz z ustaniem sytuacji, która go spowodowała. W sytuacji przeciwnej, gdy stereotyp jest silnie utrwalony i brak jest tendencji heteroseksualnych, to wskazuje się na ograniczone możliwości jego zmiany, często też uważa się, że jest to w ogóle niemożliwe⁷². Zagadnienie prewencji homoseksualizmu związane jest z jego przyczynami. Znając przyczyny, możliwe jest jak najskuteczniejsze zapobieganie jego rozwojowi⁷³. Wczesne zidentyfikowanie problemu i właściwa profesjonalna interwencja, jeżeli jest wsparta przez rodziców, często prowadzi do przełamania zakłóceń tożsamości płciowej. Zdarza się również tak, że rodzice, którzy zgłaszają swoje niepokoje pediatrom, spotykają się z lekceważącym stosunkiem do problemu⁷⁴.

⁷⁰ R. Cohen, dz. cyt., s. 59-91.

⁷¹ A. Bazak, Homoseksualizm – nieodwracalny?, W: *Gość Niedzielny*, nr 17 (2008), s. 33.

⁷² E. Wysocka, dz. cyt., s. 18.

⁷³ K. Boczkowski, dz. cyt., s. 178-179.

⁷⁴ M. Giertych, Homoseksualizm i nadzieja, Kraków 2004, Wyd. Światło-Życie, s. 18-19.

Problem leczenia homoseksualistów jest zagadnieniem, które można rozpatrywać w wielu aspektach. Część autorów uważa, że leczenie takie musi być prowadzone bardzo długo i powinno dotyczyć całej osobowości danej osoby. Istnieją również osoby, które uważają, że wyleczenie typowego homoseksualizmu nie jest możliwe. Według nich tak zwani wyleczeni homoseksualiści to w gruncie rzeczy biseksualiści, u których udało się rozwinąć komponent heteroseksualny, a zahamować homoseksualny⁷⁵. Pierwsze próby leczenia homoseksualistów polegały na podaniu im hormonów, ale nie przyniosły one oczekiwanych rezultatów i dlatego zostały odrzucone. Stosowano dwie metody leczenia. Jedna z nich polegała na podawaniu męskich hormonów płciowych (androgenów) a druga na podawaniu żeńskich hormonów płciowych (estrogenów). Homoseksualistom podawano męskie hormony w przekonaniu, że ich brak przyczynia się do zaniku popędu seksualnego do kobiet i skierowanie go do mężczyzn. Pogląd ten nie okazał się słuszny, ponieważ u mężczyzn o orientacji homoseksualnej nie stwierdzono braku męskich hormonów płciowych⁷⁶. Stosowane na początku metody leczenia były skierowane na to by jak najsilniej stłumić komponent homoseksualny, ale nie przyczyniało się to do rozwinięcia komponentu heteroseksualnego. W konsekwencji doprowadzały do psychoseksualnego inwalidztwa, ponieważ leczony homoseksualista nie podejmował żadnych stosunków płciowych. Celem terapii nie powinno być całkowite stłumienie seksualności człowieka, lecz dostosowanie jego popędu do nastawienia psychoseksualnego, które jest akceptowane społecznie. W związku z powyższym problem leczenia homoseksualizmu należy rozpatrywać w dwóch aspektach. Po pierwsze – czy może ono pomóc choremu i po drugie – jakie szkody może mu wyrządzić⁷⁷. R. Cohen traktuje homoseksualizm jako dyspozycję nabytą, przy jednoczesnym założeniu wewnętrznej motywacji do zmiany ukierunkowania własnej seksualności ze strony osoby homoseksualnej. Według niego proces uzdrowienia możliwy jest zarówno dla osób homoseksualnie aktywnych, jak i homoseksualnie biernych, odczuwających jedynie skłonność do osób tej samej płci. Model zdrowienia ma charakter liniowy i rozwojowy ale nie zawsze przebiega konsekwentnie w tym samym kierunku. Warunkiem zmiany orientacji seksualnej jest przejście przez wszystkie niżej wymienione etapy⁷⁸.

⁷⁵ K. Boczkowski, dz. cyt., s.180.

⁷⁶ Tamże, s. 181.

⁷⁷ Tamże, s. 181.

⁷⁸ E. Wysocka, dz. cyt., s. 17-18.

Rysunek nr 4. Cztery etapy uzdrowienia homoseksualizmu

- 1. Faza przejściowa (terapia zachowań)**
zerwanie z zachowaniami seksualnymi
tworzenie systemu wsparcia
budowanie poczucia własnej wartości i doświadczenie wartości w relacji z Bogiem
- 2. Ugruntowanie (terapia poznawcza)**
kontynuacja budowania sieci wsparcia
kontynuacja budowania poczucia własnej wartości i doświadczenia wartości w relacji z Bogiem
budowanie umiejętności: trening asertywności, komunikacja, techniki rozwiązywania problemów
uzdrowienie dziecka wewnętrznego: rozpoznawanie myśli, uczuć i potrzeb
- 3. Uzdrawienie zranień od osób tej samej płci (terapia psychodynamiczna)**
kontynuacja zadań drugiego etapu
odkrywanie najgłębszych przyczyn zranienia
rozpoczęcie procesu wyrażania żalu, przebaczenia i podjęcia odpowiedzialności
rozwój zdrowych, uzdrawiających relacji z osobami tej samej płci
- 4. Uzdrawienie zranień w relacji do płci przeciwnej (terapia psychodynamiczna)**
kontynuacja zadań drugiego etapu
odkrywanie najgłębszych przyczyn zranienia
kontynuacja procesu wyrażania żalu, przebaczenia i podjęcia odpowiedzialności
rozwój zdrowych, uzdrawiających relacji z osobami odmiennej płci
uczenie się o płci przeciwnej

Źródło: Wyzwolenie w Chrystusie jako zasada działań pastoralnych wobec osób o orientacji homoseksualnej – II, Krościenko 2001, Wyd. Światło - Życie, s. 36.

Pierwszy etap uzdrawiania homoseksualizmu, nazywany jest w psychoterapii terapią behawioralną. Pierwszym zadaniem na tej płaszczyźnie jest odcięcie się od zachowań homoseksualnych. Zaprzestanie tego typu zachowań pozwala danej osobie nawiązać kontakt z samym z sobą, ze swoimi problemami. Bardzo ważne jest zrozumienie, że te zachowania dostarczały poczucia wspólnoty i miłości w niewłaściwy sposób. Na tym etapie, do uzdrowienia potrzebne są cztery rodzaje przyjaźni. Po pierwsze mężczyzna/kobieta potrzebuje przyjacielskich relacji z mężczyznami/kobietami heteroseksualnymi, którzy wiedzą, że zмага się on/ona z problemem homoseksualizmu i którzy go kochają i wspierają w tej

walce. Takie więzi stwarzają poczucie pewności i bezpieczeństwa w relacjach heteroseksualnych. Drugi rodzaj przyjaźni to więź z innymi mężczyznami/kobietami heteroseksualnymi, którzy są dobrymi przyjaciółmi, ale nie znają jego problemu. Przy takiej osobie uczą się jak być mężczyzną/kobietą i nabywa odpowiedniego sposobu bycia. Trzeci rodzaj przyjaźni jest między mężczyznami/kobietami, którzy również zmagają się z identycznym problemem. Takie osoby mogą się wzajemnie wspierać. Do ostatniej grupy przyjaciół należą duchowi przewodnicy, wychowawcy, którzy mogą taką osobę uczyć na temat męskości/kobiecości i człowieczeństwa⁷⁹.

W fazie drugiej osoba homoseksualna uczy się umiejętności samopoznania i zaspokajania własnych potrzeb, które są potrzebne do uzyskania wewnętrznego zadowolenia i integracji, spokoju. Podczas trwania tej fazy trzeba nauczyć się radzenia sobie z niewygodnymi uczuciami myślami, przyjmując wobec nich bardziej odpowiedzialną postawę. Należy również nauczyć się rozpoznawania własnych myśli, uczuć⁸⁰.

Etap trzeci to uzdrowienie zranień homoemocjonalnych. Określenie „zranienia homoemocjonalne” utworzyła dr E. Moberly z Anglii. Chodzi tutaj o zranienia doznane w relacjach: ojciec – syn, matka – córka, bądź wszelkie inne zranienia w relacjach z osobą tej samej płci. Na tym etapie kontynuuje się wszystkie zadania z poprzednich faz i próbuje się odkryć korzenie zranień homoemocjonalnych. Powrót do wydarzeń z przeszłości, które są bolesne jest niezbędną częścią uzdrowienia. Ostatnią częścią uzdrowienia jest pomoc osobie w zrozumieniu, co z jej strony przyczyniło się do zaistnienia problemu w jej rodzinie⁸¹.

Ostatni etap dotyczy uzdrowienia zranień doznanych w relacjach z osobami przeciwnej płci: matka – syn, ojciec – córka i we wszystkich innych relacjach heteroseksualnych. Uzdrawienie relacji między kobietami i mężczyznami dokonuje się przez poznanie i przepracowanie przyczyn, które nie pozwalają na wchodzenie w bliskie relacje z osobami przeciwnej płci. Następnie buduje się normalne, zdrowe, przyjacielskie odniesienia kobiety do mężczyzn i mężczyzn do kobiet⁸². Jak pisze D. Schmierer i L. Gilbert, zmiana zachowań homoseksu-

⁷⁹ Wyzwolenie w Chrystusie jako zasada działań pastoralnych wobec osób o orientacji homoseksualnej – II, dz. cyt., s. 37-38.

⁸⁰ E. Wysocka, dz. cyt., s. 19.

⁸¹ Wyzwolenie w Chrystusie jako zasada działań pastoralnych wobec osób o orientacji homoseksualnej – II, dz. cyt., s. 44-46.

⁸² Tamże, s. 48.

alnych nie zawsze przychodzi łatwo. Im dłużej ktoś jest zaangażowany w zachowania homoseksualne i im bardziej jest przekonany, że jego zachowania są wrodzone, tym trudniej jest dokonać zmiany. Do zmiany potrzebne są cztery następujące elementy: determinacja, mądre poradnictwo, grupa wsparcia oddanych przyjaciół i silna relacja z Bogiem⁸³.

Podsumowując warto zwrócić jeszcze raz uwagę na to, że skłonności homoseksualne można wyleczyć za pomocą odpowiedniej terapii. Przed rozpoczęciem terapii ważne jest założenie pragnienia zmiany. Droga uzdrawiania nie jest prosta i krótka, a kluczem jej efektywności jest zrozumienie etiologii skłonności seksualnych do tej samej płci.

⁸³ D. Schmierer, L. Gilbert, *Zdążyć przed... Zapobieganie homoseksualnym postawom wśród młodzieży*, Warszawa 2006, Wyd. „Koinonia”, s. 230-231.

SPIS TREŚCI

Stolica Apostolska

List Ojca Świętego Benedykta XVI do seminarzystów..... 515

Episkopat Polski

Komunikat z 353. zebrania plenarnego konferencji Episkopatu Polski..... 521

Biskup Siedlecki

Dekret 523

Słowo biskupa siedleckiego Zbigniewa Kiernikowskiego w związku z VIII sympozjum liturgicznym diecezji siedleckiej..... 525

Słowo biskupa siedleckiego Zbigniewa Kiernikowskiego na dzień dziecka utraconego 526

Zaproszenie skierowane przez biskupa siedleckiego Zbigniewa Kiernikowskiego do diecezjan na spotkanie poświęcone in vitro, oraz wypowiedź księdza biskupa odnośnie do przygotowania i przeżywania Uroczystości Wszystkich Świętych 529

Komunikaty Kurii

Zmiany wśród duchowieństwa..... 531

Zmarł ksiądz kanonik Władysław Proczek..... 533

Terminy rekolekcji małżeńskich w diecezji siedleckiej 535

VIII Sympozjum liturgicznego diecezji siedleckiej - *Mistagogia* – pogłębione wtajemniczenie..... 536

X Tydzień papieski - *Jan Paweł II – odwaga świętości*..... 537

Zaproszenie dla osób duchownych odbywających służbę wojskową na dziękczynne uroczystości za beatyfikację ks. Jerzego Popiełuszki 540

Celebracje Słowa Bożego w katedrze siedleckiej..... 541

Zaproszenie na prezentację książki *Wspomnienia w Wyższym Seminarium Duchownym*..... 542

Msza św. w intencji pracowników służby zdrowia..... 543

II etap szkolenia na ceremoniarzy..... 544

Sprawozdanie z III diecezjalnego Turnieju piłki siatkowej diecezji siedleckiej 545

Katechezy przygotowujące do chrztu 547

Zaproszenie rodziców dzieci przygotowujących się do I Komunii Świętej na spotkanie z księdzem biskupem ordynariuszem 548

Sakrament Bierzmowania dorosłych w katedrze siedleckiej 549

Zaproszenie na katechezę Drogi neokatechumenalnej	550
Komunikat Wydziału Duszpasterskiego	551
Spotkanie księży dziekanów i wicedziekanów.....	555
Siedlce - koncert w hołdzie wszystkim, którzy poświęcili swoje życie sprawom wolności.....	556
II Lubelskie targi sakralne Lubsacro 2010 (16-18 listopada).....	557

Dodatek

Ks. Marian Z. Stepulak, Agnieszka Kochańska - <i>Postawy społeczne a zjawisko homoseksualizmu</i>	559
---	-----

ISSN 1230-7165

Wydawca:

Unitas

Wydawnictwo Diecezji Siedleckiej
08-110 Siedlce, ul. Szkolna 22
tel. 025 632-27-66
e-mail: unitas.siedlce@neostrada.pl

Redaktor naczelny: ks. Jacek Szostakiewicz